

SPRAWOZDANIE

ZA ROK 2021

Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W BYTOWIE

Bytów, kwiecień 2022 r

Spis treści

1.	ZAKRES DZIAŁANIA OŚRODKA.....	5
2.	STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA ORAZ ZATRUDNIENIE W OŚRODKU	11
3.	CHARAKTERYSTYKA KLIENTÓW OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	12
3.1	Powody udzielania pomocy społecznej	14
4.	ŚWIADCZENIA Z OBSZARU POMOCY SPOŁECZNEJ	16
4.1	Kryterium dochodowe.....	16
4.2	Zasiłki stałe	16
4.3	Zasiłki okresowe	16
4.4	Zasiłki celowe	16
4.5	Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu”	17
4.6	Usługi opiekuńcze.....	18
4.7	Specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	19
4.8	Domy pomocy społecznej.....	19
4.9	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	20
4.10	Ośrodki wsparcia dla osób bezdomnych.....	20
4.11	Praca socjalna.....	21
4.12	Pomoc prawna.....	24
4.13	Pomoc psychologiczna.....	24
4.14	Pieczą zastępczą.....	25
4.15	Przemoc w rodzinie.....	25
4.16	Dodatkowe działania realizowane w 2021 r. przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie.....	27
5.	PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE	33
6.	SPRAWOWANIE FUNKCJI OPIEKUNA PRAWNEGO	35
7.	REALIZACJA PROJEKTÓW, PROGRAMÓW I COROCZNYCH IMPREZ.....	36
7.1.	„Nie jesteś sam”	36
7.2.	„Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”	36
7.3.	Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020	38
7.4.	„Senio-RITA - Rehabilitacja, Integracja, Teleopieka i Asystentura dla seniorów, niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz ich opiekunów w powiecie bytowskim”	40
7.5.	Dzienny Dom „Senior+”	49
7.6.	Prowadzenie Ogrzewalni dla osób bezdomnych	50
8.	REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ALIMENTACYJNYCH I WYCHOWAWCZYCH.....	52
8.1	Świadczenia rodzinne	52
8.2	Zasiłek rodzinny.....	53
8.3	Zasiłek pielęgnacyjny	54

8.4	Świadczenie pielęgnacyjne	54
8.5	Specjalny zasiłek opiekuńczy	54
8.6	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.....	55
8.7	Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne	56
8.8	Świadczenie rodzicielskie	56
8.9	Zasiłek dla opiekuna	57
8.10	Świadczenie wychowawcze	57
8.11	Świadczenie „Za życiem”	57
8.12	Fundusz alimentacyjny i postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.....	57
9.	REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY MATERIALNEJ DLA UCZNIÓW	61
9.1	Stypendium szkolne	61
9.2	Zasiłek szkolny	62
10.	REALIZACJA WYDATKÓW I DOCHODÓW OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	63
11.	POTRZEBY I ZAŁOŻENIA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2022	67
12.	POTRZEBY I ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE BYTÓW NA ROK 2022.....	69

Spis tabel

Tabela nr 1.	Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bytowie na dzień 31.12.2021 r.	12
Tabela nr 2.	Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w 2021 r.:	13
Tabela nr 3.	Typy rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie w 2021 r.:.....	14
Tabela nr 4.	Zestawienie głównych przyczyn udzielania pomocy społecznej za lata 2020 – 2021	14
Tabela nr 5.	Liczba osób objętych pomocą rzeczową i finansową w ramach Programu	18
Tabela nr 6.	Wybrane świadczenia niepieniężne realizowane przez Ośrodek w 2021 roku	20
Tabela nr 7.	Zestawienie działań Zespołu Interdyscyplinarnego.....	27
Tabela nr 8.	Zestawienie kosztów realizacji projektu.....	36
Tabela nr 9.	Zestawienie kosztów realizacji programu	37
Tabela nr 10.	Zestawienie kosztów realizacji projektu.....	49
Tabela nr 11.	Zestawienie kosztów realizacji zadania.....	50
Tabela nr 12.	Kwoty świadczeń rodzinnych i dodatków do zasiłków.....	52
Tabela nr 13.	Kwoty zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków	53
Tabela nr 14.	Wydatki poniesione w latach 2020 – 2021 na wypłatę świadczeń rodzinnych oraz ilość wypłaconych świadczeń	55

Tabela nr 15. Wydatki poniesione na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne w latach 2020 i 2021	56
Tabela nr 16. Zestawienie ilości przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego za 2020 i 2021	58
Tabela nr 17. Wydatki i dochody funduszu alimentacyjnego – zadania zlecone za 2020 i 2021	58
Tabela nr 18. Działania podejmowane przez MOPS wobec dłużników alimentacyjnych ...	58
Tabela nr 19. Wysokość stypendium szkolnego w 2021 roku.....	62
Tabela nr 20. Zestawienie ilości świadczeń za 2020 i 2021	62
Tabela nr 21. Wydatki związane z realizacją zadania za lata 2019 i 2020	62
Tabela nr 22. Źródła finansowania MOPS	63
Tabela nr 23. Środki finansowe na realizację zadań zleconych w 2021 roku	64
Tabela nr 24. Środki finansowe na realizację zadań z środków własnych i dotacji celowej w 2021 roku	64
Tabela nr 25. Inne środki finansowe w 2021 roku.....	65
Tabela nr 26. Struktura dochodów w MOPS w roku 2021	66

Spis wykresów

Wykres numer 1. Procentowy udział osób objętych wsparciem pomocy społecznej do ogółu liczby mieszkańców Gminy	13
Wykres numer 2: Źródła finansowania wydatków MOPS w roku 2021 r.....	63

Spis zdjęć

Zdjęcie nr 1. Wręczenie zestawu komputerowego na sali szkoleniowej MOPS w Bytowie. .	8
Zdjęcie nr 2. Wręczenie roweru na sali szkoleniowej MOPS w Bytowie.	9
Zdjęcie nr 3 i 4. Piknik rodzinny na boisku bocznym MOSiR w Bytowie.	44
Zdjęcie nr 5. Punkt szczepień i rachmistrz podczas pikniku.	44
Zdjęcie nr 6 i 7. Wyjazdy integracyjne do Wdzydz Kiszewskich.	45
Zdjęcie nr 8. Zajęcia animacyjne Rękodzieło z elementami plastyki.....	46
Zdjęcie nr 9. Zajęcia animacyjne - zielarstwo	46
Zdjęcie nr 10. Zajęcia animacyjne - relaksacja.....	47
Zdjęcie nr 11. Zajęcia animacyjne – społeczno-kulturalne.	47
Zdjęcie nr 12. Zajęcia animacyjne – Kulinarne promujące zdrowy styl życia.....	47
Zdjęcie nr 13 i 14. Spacer po Bytowskich cmentarzach.	48

1. ZAKRES DZIAŁANIA OŚRODKA

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie jest samodzielną jednostką samorządową, powołaną uchwałą Nr XII/53/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Bytowie z dnia 29 marca 1990 r., który swoją obecną nazwę zawdzięcza uchwale Nr XVII/133/1996 Rady Miejskiej w Bytowie z dnia 26 kwietnia 1996 r. Na przestrzeni lat zakres działań Ośrodka systematycznie wzrasta. MOPS działalność prowadzi w oparciu o statut oraz regulamin organizacyjny.

Ośrodek wykonuje zadania, w szczególności w zakresie:

1. pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2021 r. poz. 2268). Ośrodek realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie z uwzględnieniem podziału na następujące typy:
 - a. zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym
 - b. zadania własne gminy
 - c. zadania zlecone z zakresu administracji rządowej,
2. świadczeń rodzinnych – zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 z późn. zm.),
3. świadczeń wychowawczych – zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.),
4. świadczeń z funduszu alimentacyjnego – zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 877 z późn. zm.),
5. przeciwdziałania przemocy w rodzinie – zadanie własne, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249),
6. wsparcia rodziny – zadanie własne, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.),
7. wsparcia materialnego uczniów – zadanie własne, zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r. poz. 1915),
8. wsparcia kobiet w ciąży i macierzyństwa – zadanie zlecone, zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329),
9. ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.) – zadania powierzone na podstawie:

- Zarządzenia Nr 245/2012 Burmistrza Bytowa z dnia 27 listopada 2012 r. w sprawie funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy w Bytowie,
 - Zarządzenia Nr 246/2012 z dnia 27 listopada 2012 r. w sprawie świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynikającymi ze szczególnego rodzaju schorzenia – autyzmu,
 - Zarządzenia Nr 47/2016 Burmistrza Bytowa z dnia 22 lutego 2016 r. w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym ze zm.,
 - Zarządzenia Nr 92/2020 Burmistrza Bytowa z dnia 27 maja 2020 r. w sprawie realizacji zadania w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 Edycja 2020, Moduł I Utworzenie i Wyposażenie Dziennego Domu „Senior+” oraz prowadzenie Dziennego Domu „Senior+” w Bytowie przy ul. Miłej 26 oraz zmieniającego Zarządzenia Nr 53/2021 Burmistrza Bytowa z dnia 2 marca 2021 r.
 - Zarządzenia Nr 167/2020 Burmistrza Bytowa z dnia 17 września 2020 r. w sprawie prowadzenia Ogrzewalni dla osób bezdomnych w gminie Bytów.
- 10.** realizacji projektu „Senio-RITA – Rehabilitacja, Integracja, Teleopieka i Asystentura dla seniorów, niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz ich opiekunów w powiecie bytowskim” realizowanym w ramach Działania 6.2. Usługi Społeczne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.
- 11.** realizacji innych zadań na podstawie zawartych umów, porozumień oraz innych ustaw.

Do zadań Ośrodka realizującego politykę społeczną gminy w szczególności należy:

- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem poprzez realizację pracy socjalnej, poradnictwa, asystenturę rodzin, organizację prac społecznie użytecznych,
- realizacja świadczeń pomocy społecznej,
- rozwój niezbędnej infrastruktury społecznej,
- udzielanie pomocy w formie świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego,
- prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- udzielanie pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych,
- udzielanie wsparcia kobietom w ciąży i ich rodzinom,

- organizacja prac społecznie użytecznych powierzona zgodnie z Zarządzeniem nr 117/2020 Burmistrza Bytowa z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie wyznaczenia jednostki organizacyjnej właściwej do organizowania prac społecznie użytecznych,
- obsługa techniczno-organizacyjna Zespołu Interdyscyplinarnego podejmującego działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przy realizacji powyższych zadań Ośrodek współpracował z instytucjami i organizacjami społecznymi, m.in. z: Centrum Integracji Społecznej, Komendą Powiatową Policji, Sądem Rodzinnym, placówkami oświatowymi, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, placówkami ochrony zdrowia, Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Fundacją „Sprawni Inaczej”, Stowarzyszeniem NAZARET. Zawarte jest również porozumienie pomiędzy Grupą Rodzinną Al-Anon NADZIEJA a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bytowie dotyczące współpracy i niesienia pomocy rodzinom i przyjaciółom alkoholików w gminie Bytów, poprzez organizowanie cyklicznych otwartych mitingów informacyjnych mających na celu przybliżenie Grup Rodzinnych Al-Anon i jej programu dla osób profesjonalnie zajmujących się problematyką alkoholową.

MOPS w Bytowie realizował zadania zawarte w regulaminie organizacyjnym mające na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania Ośrodka, a w szczególności:

- dbano o racjonalne gospodarowanie posiadanym budżetem w związku z realizacją zadań Ośrodka,
- zabezpieczano funkcjonowanie Ośrodka poprzez zakup niezbędnego asortymentu biurowego, zgodnie z posiadanymi możliwościami finansowymi w oparciu o plan finansowy MOPS,
- administrowano budynkiem będącym w dyspozycji Ośrodka,
- wykonywano przegląd stanu technicznego budynku MOPS wynikający z ustawy prawo budowlane,
- przedłużono umowę dot. wykonywania realizacji zadań inspektora ochrony danych osobowych, który sprawuje nadzór nad prawidłowym przestrzeganiem przepisów dot. ochrony danych osobowych – RODO,
- zawierano umowy dotyczące: świadczenia usług przewozowych dla pracowników MOPS, wykonania usług pogrzebowych, telefonii komórkowej, świadczenia usług serwisowych, monitoringu obiektów MOPS oraz zakupu usług pocztowych, udzielenia schronienia osobom bezdomnym poprzez zapewnienie gotowości przyjęcia oraz pobytu w noclegowni, udzielenie

tymczasowego schronienia poprzez zapewnienie miejsca dla osób w schronisku dla osób bezdomnych i schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi,

- zawarto umowę dotyczącą sprzedaży artykułów spożywczych dla podopiecznych MOPS,
- zawarto porozumienie na 2021 r. ze szkołami z Gminy Bytów dot. przekazania środków finansowych na przygotowanie posiłków do spożycia uczniom na podstawie wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- zawarto umowę dotyczącą przeprowadzania konsultacji psychologicznych dla rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny i Zespołu specjalistycznego ds. wsparcia rodziny i przeciwdziałania przemocy,
- przekazano 3 rodzinom wskazanym przez MOPS używane zestawy komputerowe wraz z oprogramowaniem w ramach kampanii **#dzielmysiędobrem**. Była to wspólna akcja Zarządu Morskiego Portu Gdynia i „Dziennika Bałtyckiego”, zapobiegająca wykluczeniu uczniów, którzy nie mogli brać udziału w zajęciach on-line z powodu braku odpowiedniego sprzętu.

Zdjęcie nr 1. Wręczenie zestawu komputerowego na sali szkoleniowej MOPS w Bytowie.

- przekazano rower dziewczynce wskazanej przez MOPS ufundowany przez redakcję Dziennika Bałtyckiego w ramach akcji społecznej **ROWEREM PO ZDROWIE. POMÓŻMY DZIECIOM Z POMORZA**, której organizatorem była Redakcja Dziennika Bałtyckiego.

Zdjęcie nr 2. Wręczenie roweru na sali szkoleniowej MOPS w Bytowie.

- zorganizowano kolonie w okresie letnim w miejscowościach: Okuninka (08.07.2021 r. do 19.07.2021 r.) oraz Murzasichle (01.08.2021 r. do 12.08.2021 r.), wsparciem objęto 17 dzieci.
- przeprowadzono procedurę konkursową wyłonienia wykonawców na realizację zadań publicznych Gminy Bytów:
 - 1) *Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynikającymi ze szczególnego rodzaju schorzenia ze spektrum autyzmu*, na okres od dnia 25.01.2021 r. - 30.06.2021 r.
 - 2) *Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynikającymi ze szczególnego rodzaju schorzenia ze spektrum autyzmu*, na okres od dnia 01.07.2021 r. – 31.12.2021 r.
 - 3) *„Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynikającymi ze szczególnego rodzaju schorzenia ze spektrum autyzmu”*, na okres od dnia 01.01.2022 r. - 30.06.2022 r.
 - 4) *„Prowadzenie dystrybucji żywności i działań o charakterze włączenia społecznego”* w okresie od dnia 01.12.2021 r. do 31.12.2021 r.,
 - 5) *„Prowadzenie dystrybucji żywności i działań o charakterze włączenia społecznego”* w okresie od dnia 01.01.2022 r. do dnia 31.07.2022 r.,
 - 6) *„Prowadzenie ośrodka wsparcia Dziennego Domu „Senior+” w Bytowie w okresie od 01.01.2022 r. do dnia 31.12.2022 r.”*,
- dokonano rozliczenia sprawozdań dotyczących realizacji zadań publicznych Gminy Bytów pn.:
 - *„Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami*

psychicznymi wynikającymi ze szczegółowego rodzaju schorzenia ze spektrum autyzmu”, sprawozdanie końcowe za okres od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r.,

- „Prowadzenie dystrybucji żywności i działań o charakterze włączenia społecznego”, sprawozdanie końcowe za okres 01.01.2020 r. do 31.07.2020 r.
- „Prowadzenie dystrybucji żywności i działań o charakterze włączenia społecznego”, sprawozdanie końcowe za okres 01.08.2020 r. do 31.12.2020 r.
- „Prowadzenie ośrodka wsparcia – Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi za 2020 r.

2. STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA ORAZ ZATRUDNIENIE W OŚRODKU

W 2021 roku struktura organizacyjna Ośrodka przedstawiała się następująco:

- 1. Dyrektor**
- 2. Zastępca Dyrektora**
- 3. Dział Finansowy**
- 4. Dział Świadczeń Rodzinnych**
 - a) Fundusz Alimentacyjny
 - b) Świadczenia Rodzinne
 - c) Świadczenia Wychowawcze
 - d) Świadczenia „Dobry start”
 - e) Zasiłki dla Opiekunów
 - f) Świadczenie „Za życiem”
- 5. Dział Pomocy Środowiskowej i Usług**
 - a) Zespół specjalistyczny ds. pierwszego kontaktu i świadczeń
 - b) Zespół specjalistyczny ds. bezdomności
 - c) Zespół specjalistyczny ds. pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym
 - d) Zespół specjalistyczny ds. wsparcia rodziny i przeciwdziałania przemocy
 - e) Zespół ds. asysty rodzinnej
 - f) Zespół ds. realizacji świadczeń
- 6. Dział Organizacyjny**
- 7. Samodzielne stanowiska**
 - a) Prawnik
 - b) Psycholog
 - c) Aspirant pracy socjalnej/Specjalista Usług Społecznych

Tabela nr 1.**Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bytowie na dzień 31.12.2021 r.**

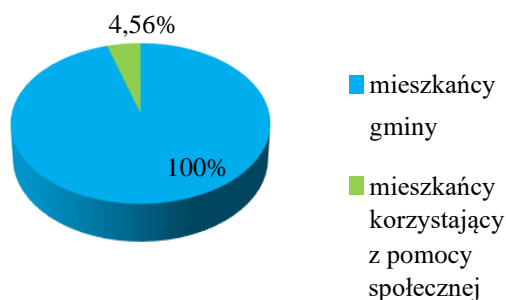
Wyszczególnienie	Liczba etatów	Liczba osób
Dział Pomocy Środowiskowej i Usług	13	13
Dział Świadczeń Rodzinnych	8	8
Dział Organizacyjny	8	8
Dział Finansowy	2	2
Psycholog – konsultant	0	0
Prawnik – konsultant	0,25	1
Aspirant pracy socjalnej/Specjalista usług społecznych	1	1
Kierownicy (dyrektor, z-ca)	2	2
Razem	34,25	35,00

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

3. CHARAKTERYSTYKA KLIENTÓW OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. w Gminie Bytów zamieszkiwało 24.134 mieszkańców. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie sprawozdawczym udzielił wsparcia 502 rodzinom, tj. 1.100 osobom w rodzinie, co stanowi 4,56 % mieszkańców Gminy Bytów. W liczbie tej nie ma rodzin otrzymujących świadczenia rodzinne i alimentacyjne oraz pomoc materialną dla uczniów, które mimo iż są wypłacane przez Ośrodek Pomocy Społecznej, nie są świadczeniami z pomocy społecznej.

Krąg osób korzystających z różnorodnych form wsparcia jest szeroki i odzwierciedla aktualne problemy lokalnej społeczności związane z zatrudnieniem, sytuacją zdrowotną i zabezpieczeniem społecznym.

Wykres numer 1. Procentowy udział osób objętych wsparciem pomocy społecznej do ogółu liczby mieszkańców Gminy

Tabela nr 2.

Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w 2021 r.:

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych	574	441	966
w tym:			
Świadczenia pieniężne	418	407	853
Świadczenia niepieniężne	221	155	434
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	17	16	41
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	565	433	935
Pomoc udzielana wyłącznie w postaci pracy socjalnej	X	61	132

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Wśród typów rodzin objętych pomocą społeczną największą grupę stanowią jednoosobowe gospodarstwa domowe.

Tabela nr 3.**Typy rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie w 2021 r:**

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	502	1.100
z tego:		
o liczbie osób 1	267	267
o liczbie osób 2	82	164
o liczbie osób 3	47	141
o liczbie osób 4	49	196
o liczbie osób 5	30	150
o liczbie osób 6 i więcej	27	182
Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny z dziećmi	159	646
Rodziny niepełne	72	216
Rodziny emerytów i rencistów	88	127

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

3.1 Powody udzielania pomocy społecznej

Główne powody udzielania pomocy społecznej to przede wszystkim ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba.

Tabela nr 4.**Zestawienie głównych przyczyn udzielania pomocy społecznej za lata 2020 – 2021**

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
	2020	2021	2020	2021
Ubóstwo	320	299	708	607
Sieroctwo	0	0	0	0
Bezrobocie	216	193	535	464
Długotrwała lub ciężka choroba	309	270	653	519
Niepełnosprawność	248	234	531	452
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	136	101	540	383
Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	66	63	341	325
Alkoholizm	107	101	143	131
Przemoc w rodzinie	23	19	92	57
Narkomania	4	5	8	5
Bezdomność	37	39	37	39

Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	22	23	39	26
Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	1	1	1	2

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

4. ŚWIADCZENIA Z OBSZARU POMOCY SPOŁECZNEJ

4.1 Kryterium dochodowe

Prawo do świadczeń pieniężnych w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. przysługiwał:

- dla osoby samotnie gospodarującej, której dochód nie przekraczał kwoty 701,00 zł, zwanej dalej „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”,
- dla osoby w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekraczał kwoty 528,00 zł, zwanej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”.

Osoby i rodziny, których dochód przekraczał kryterium dochodowe, ale nie przekraczał 150% kryterium dochodowego korzystały z wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

4.2 Zasiłki stałe

Jest to świadczenie przysługujące osobie całkowicie niezdolnej do pracy z tytułu wieku lub niepełnosprawności.

W 2021 r. z zasiłków stałych skorzystało 106 osób na łączną kwotę 510 771,45 zł.

4.3 Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przysługuje, w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

W roku 2021 zasiłek okresowy przyznano decyzją 188 osobom. Z tej formy pomocy skorzystało 185 rodzin liczących 391 osób. Głównymi powodami do przyznania decyzji o zasiłku okresowym było przede wszystkim: bezrobocie – 114 osób, długotrwała choroba – 21 osób, niepełnosprawność – 39 osób, inne – 71 osób.

Na wypłatę zasiłków okresowych przeznaczono kwotę: **330 421,56 zł**, w tym: 317 973,05 zł (dotacja celowa), 12 448,51 zł (środki samorządowe).

4.4 Zasiłki celowe

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby życiowej może być przyznany zasiłek celowy, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw, a także kosztów pogrzebu. Zasiłek celowy może być również przyznany osobie/rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie/rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby/rodziny. W 2021 r. z pomocy w formie zasiłku celowego skorzystały 163 rodziny, ze specjalnego zasiłku celowego – 41 rodzin, specjalnego zasiłku celowego w formie paczek żywnościowych – 23 rodziny, z pomocy w formie bonu towarowego – 1 rodzina, z zasiłku celowego z tytułu zdarzenia losowego – 1 osoba.

Ogółem na wypłatę świadczeń celowych wydatkowano kwotę 57 886,49 zł, w tym na:

- zasiłki celowe: 40 580,30 zł
- specjalne zasiłki celowe: 9 866,19 zł
- specjalne zasiłki celowe w formie paczek żywnościowych: 5 290,00 zł
- bony towarowe: 150,00 zł
- zdarzenie losowe: 2 000,00 zł.

4.5 Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu”

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 14 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej dożywianie jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym.

W celu wsparcia gmin w wypełnianiu zadań własnych w zakresie dożywiania ustanowiono wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Adresatami pomocy są dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej oraz osoby starsze, chore i niepełnosprawne. Program przewiduje finansowanie dożywiania ww. osób, u których dochód nie przekracza odpowiednio 150 % kryterium dochodowego na osobę w rodzinie wg kryterium przyjętego w ustawie o pomocy społecznej tj. kwoty 792,00 zł oraz dla osoby samotnej, kwoty 1 051,00 zł.

Roczny koszt realizacji programu w 2021 roku wyniósł 900 000,00 zł. Źródłem finansowania była dotacja celowa z budżetu państwa w wysokości 600 000,00 zł oraz środki własne w wysokości 300 000,00 zł (odpowiednio 66,67 i 33,33 % wartości programu).

Tabela nr 5.**Liczba osób objętych pomocą rzeczową i finansową w ramach Programu**

Wyszczególnienie	Osoby ogółem	Dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej	Pozostałe osoby
Liczba osób objętych programem ogółem	804	138	194	488
w tym:				
Liczba osób korzystających z posiłku	183	18	115	53
Liczba posiłków	23.144	2.040	11.839	9.265
Liczba osób korzystających z zasiłku celowego	746	135	164	463

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Program realizowany był w formie przyznania:

- gorącego posiłku w 7 placówkach oświatowych (6 szkół podstawowych oraz SOSW). Finansowanie dożywiania dzieci w szkołach obejmowało również szkoły spoza naszej gminy (gminy Borzytuchom) dla uczniów zamieszkałych na naszym terenie. Koszt jednego posiłku wynosił dla osoby dorosłej 10,95 zł, dla dzieci w zależności od formy posiłku, zgodnie z ustaleniami pomiędzy jednostkami (umowy i porozumienie) – 7,47 zł. Dodatkowo dożywianiem objęto 79 dzieci w ramach Uchwały Nr II/6/2018 Rady Miejskiej w Bytowie z dnia 5 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy Bytów w zakresie dożywiania” na lata 2019-2023;
- zasiłku celowego w formie pieniężnej (746 osób w rodzinach) lub świadczenia rzeczowego – w formie bonu żywnościowego lub paczki żywnościowej (88 osób w rodzinach).

4.6 Usługi opiekuńcze

Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi mogą być przyznane również osobie, która ma rodzinę, a rodzina czy wspólnie zamieszkujące osoby nie mogą takiej opieki zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W 2021 r. usługami opiekuńczymi objęto 25 osób, wypracowano 8.927 godzin. Usługi realizowane były przez Centrum Integracji Społecznej w Bytowie.

4.7 Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Gmina realizowała również specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej.

Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób je świadczących, warunki i tryb pobierania opłat określa rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

W roku 2021 r. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczyły:

- Centrum Integracji Społecznej w Bytowie: *specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi* świadczone w domu - wsparciem objęto 10 osób, wypracowano 5.768 godzin, koszt realizacji zadania: 149 968,00 zł.
- Fundacja „Sprawni Inaczej” Oddział w Bytowie: *specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w ośrodku wsparcia Środowiskowym Domu Samopomocy w Bytowie*. Wsparciem objęto 45 osób, w tym 2 osoby z gminy Lipnica. Koszt realizacji zadania: 1 059 912,00 zł .
- Fundacja „Sprawni Inaczej” Oddział w Bytowie: *specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynikającymi ze szczególnego rodzaju schorzenia ze spektrum autyzmu* świadczone w domu - wsparciem objęto 8 osób (dzieci), wypracowano 1.600 godzin, koszt realizacji zadania: 88 000,00 zł.

Łączny koszt realizacji zadania wyniósł: 1 297 880,00 zł,

w tym: - budżet państwa (BP): 1 297 880,00 zł

4.8 Domy pomocy społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Osobę kieruje się do DPS odpowiedniego typu, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego albo zgody Sądu na umieszczenie.

W 2021 r. Ośrodek dofinansował bądź pokrył koszty pobytu w DPS-ach 18 osobom (w 2020 było 13 osób). Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca, ustala w zależności od jego

zasięgu, starosta lub marszałek województwa i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

Wydatki poniesione przez Gminę w 2021 r. stanowią kwotę: 476 386,52 zł.

4.9 Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Opłacanie składek zdrowotnych za osoby niepodlegające ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu, reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W 2021 r. MOPS opłacił składkę zdrowotną za:

- 97 świadczeniobiorców pobierających zasiłki stałe na kwotę 43 107,82 zł
- 41 świadczeniobiorców objętych indywidualnym programem zatrudnienia w Centrum Integracji Społecznej na kwotę 11 551,95 zł
- 135 świadczeniobiorców pobierających świadczenia rodzinne na kwotę 278 090,16 zł.

4.10 Ośrodki wsparcia dla osób bezdomnych

Udzielanie pomocy w ośrodkach wsparcia następuje poprzez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych, schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi oraz w ogrzewalni. W 2021 roku osoby bezdomne z terenu Gminy Bytów mogły skorzystać:

- z ogrzewalni w Bytowie przy ul. Przemysłowej 38 (50 miejsc),
- z noclegowni prowadzonej przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Słupskie w Słupsku (1 miejsce),
- ze schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi prowadzonej przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Słupskie w Słupsku (1 miejsce).

Łączna kwota zrealizowanych świadczeń, tj. pobyt w schronisku oraz koszt gotowości przyjęcia do noclegowni osób bezdomnych, wyniosła 15 885,00 zł.

Tabela nr 6.

Wybrane świadczenia niepieniężne realizowane przez Ośrodek w 2021 roku

Rodzaj świadczenia niepieniężnego	Podmiot świadczący usługi	Źródło finansowania		Ilość osób objęta świadczeniem
		JST (w zł)	BP (w zł)	
Usługi opiekuńcze świadczone w domu	Centrum Integracji Społecznej	232 102,00	X	25
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w domu	Centrum Integracji Społecznej	X	149 968,00	10

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w ośrodku wsparcia Środowiskowym Domu Samopomocy	Fundacja „Sprawni Inaczej”	-	1 059 912,00	45
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynikającymi ze szczególnego rodzaju schorzenia ze spektrum autyzmu świadczone w domu	Fundacja „Sprawni Inaczej”	X	88 000,00	8
Domy pomocy społecznej				
W 2021 r. w DPS-ach przebywało łącznie 18 osób, w tym jedna osoba została przeniesiona z jednego DPS-u do drugiego				
Dom Pomocy Społecznej „DWOREK” w Dąbiu		53 082,65	X	2
Dom Pomocy Społecznej w Machowinie		41 489,46	X	1
Dom Pomocy Społecznej w Łosienicach		8 103,85	X	1
Dom Pomocy Społecznej w Gniewie		116 999,62	X	4
Dom Pomocy Społecznej w Malborku		40 102,15	X	1
Dom Pomocy Społecznej w Stawiskach		46 616,45	X	1
Dom Pomocy Społecznej w Stężycy		60 500,25	X	2
Dom Pomocy Społecznej w Bielawkach		31 902,82	X	1
Dom Pomocy Społecznej w Lubkowie		45 977,03	X	4
Dom Pomocy Społecznej w Przytocku		28 988,36	X	1
Dom Pomocy Społecznej w Szpęgawsku		2 623,88	X	1
Sprawienie pogrzebu				
Usługi Pogrzebowe MPK „ORSZAC”		-	X	-
Schronienie dla osób bezdomnych:				
noclegownia, schronisko, schronisko z usługami opiekuńczymi	Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Słupskie	15 885,00	X	1
Ogrzewalnia dla osób bezdomnych	MOPS/Stowarzyszenie NAZARET im. św. Filipa Neri w Bytowie	130 861,81	X	32

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

4.11 Praca socjalna

Praca socjalna realizowana była przez 11 pracowników socjalnych Ośrodka, skierowana na przywrócenie zdolności do samodzielnego funkcjonowania klienta pomocy społecznej. Działalność ta miała na celu ułatwienie funkcjonowania osób i rodzin oraz rozwijanie poczucia własnej wartości poprzez wykorzystywanie możliwości tkwiących w ludziach oraz zasobach lokalnej społeczności. Praca socjalna polega na rozwiązywaniu różnorodnych problemów związanych np. z motywowaniem do podjęcia zatrudnienia czy przywrócenia stabilizacji

życiowej. Łącznie w okresie od I – XII 2021 roku pracą socjalną zostało objętych 180 rodzin (314 osób w rodzinach).

W okresie sprawozdawczym praca socjalna była świadczona w środowiskach m.in. w zakresie:

- wspierania w uzyskaniu pomocy ze strony właściwych organów, instytucji i organizacji,
- kierowania do skorzystania z konsultacji prawnej, poradnictwa specjalistycznego, psychologicznego i rodzinnego,
- pomocy w poszukiwaniu zatrudnienia,
- wsparciu w załatwianiu spraw urzędowych,
- współpracy z asystentem rodziny,
- działań wynikających z zawartego kontraktu socjalnego (39 kontraktów socjalnych, którymi objęto 39 osób),
- wszczynania procedury „Niebieskie Karty”,
- współpracy w ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego (ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie),
- współpracy z instytucjami,
- pomocy w kompletowaniu dokumentów,
- współpracy z GKRPA,
- pomocy w uzyskaniu ubezpieczenia zdrowotnego,
- współpracy z PUP, ZUS, PCPR oraz innymi podmiotami.

Kolejną formą pomocy rodzinie realizowaną przez MOPS była asystentura rodziny, czyli pogłębiona praca socjalna. Asystent rodziny nie powielał pracy pracownika socjalnego, elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta służył realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny.

W 2021 r. wsparciem 2 asystentów rodziny było objętych łącznie 16 rodzin, w tym 5 rodzin skierowanych do współpracy przez pracowników socjalnych zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz 11 rodzin, które samodzielnie zgłosiły się do Ośrodka powołując się na postanowienie Sądu Rodzinnego o zobowiązaniu do współpracy z asystentem rodziny. W większości były to rodziny borykające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, trudnościami w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ogólnym brakiem umiejętności potrzebnych do radzenia sobie z trudami dnia codziennego. W tych rodzinach istniało realne zagrożenie umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych bądź w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Łącznie w rodzinach objętych

wsparciem asystenta było 46 dzieci. Ponadto asystenci rodziny współpracowali z rodzinami, u których 11-ro dzieci zostało umieszczonych w pieczy zastępczej w danym roku sprawozdawczym, z czego 1 dziecko powróciło do rodziny jeszcze w tym samym roku. Zadanie w 2021 r. finansowane było ze środków własnych gminy i wyniosło **392 036,59 zł.** oraz dodatkowej dotacji celowej w ramach „Programu asystent rodziny na 2021 rok” **2 000,00 zł.**

Działania na rzecz osób bezdomnych w 2021 roku:

- poradnictwo pracownika socjalnego - skorzystały 32 osoby w ogrzewalni,
- pomoc finansowa - skorzystało 39 osób bezdomnych,
- w okresie zimowym organizowano wspólne patrole (5) z udziałem funkcjonariuszy Policji i pracownika socjalnego pracującego na rzecz osób bezdomnych. Celem wspólnych patroli był monitoring miejsc, w których przebywają bezdomni oraz informowanie ich o możliwych formach pomocy,
- możliwość skorzystania ze schronienia w następujących placówkach:
 - ogrzewalnia w Bytowie, prowadzona przez Stowarzyszenie NAZARET im. Św. Filipa Neri, w okresie I – IV 2021 i X – XII 2021 - skorzystały łącznie 32 osoby (4 K i 28 M),
 - noclegownia w Słupsku, prowadzona przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, w 2021 roku została umieszczenia 1 osoba bezdomna.
- możliwość skorzystania z gorącego posiłku (w okresie I – IV i X – XII we wszystkie dni tygodnia oraz święta, a w okresie V – IX w dni powszednie), który wydawany był w pomieszczeniu ogrzewalni w godz. 13.00 – 14.00,
- w 2021 roku prawo do lokalu socjalnego uzyskały 2 osoby (2 M) mające wcześniej status osoby bezdomnej.

Pracownicy socjalni współpracowali również z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie przekazywania informacji o aktualnych ofertach pracy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, korzystających z pomocy społecznej, informowali zainteresowane osoby o możliwości skorzystania z poradnictwa zawodowego w PUP oraz motywowali osoby do udziału w szkoleniach organizowanych przez PUP. Ponadto w ramach prowadzonej pracy socjalnej na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny motywowali rodziny do podejmowania aktywności zawodowej. Kierowali osoby korzystające z pomocy społecznej między innymi do udziału w Centrum Integracji Społecznej w Bytowie. Z osobami skierowanymi do CIS zawierane były kontrakty socjalne. Nieuzasadniona odmowa podjęcia

działań w ramach CIS powodowała odmowę bądź ograniczenie przyznania świadczeń z pomocy społecznej. Działania podejmowane w ramach CIS mają bardzo pozytywny efekt dla rodzin. Niejednokrotnie pozwalają na przerwanie wieloletniej bezczynności zawodowej, kształtują aktywne postawy w życiu społecznym i zawodowym, przeciwdziałają pogłębianiu się problemów związanych z wykluczeniem społecznym.

4.12 Pomoc prawna

Radca prawny zatrudniony w MOPS na 0,25 etatu udzielał pomocy w formie porad prawnych. Pomoc ta udzielana była najczęściej w formie wyjaśnień odnośnie sytuacji byłych współmałżonków oraz obowiązku alimentacyjnego, w tym obowiązku opieki nad starszym członkiem rodziny. Zmianie uległy problemy, z którymi zwracają się mieszkańcy, a mianowicie sposób sprawowania opieki nad osobami starszymi, zakres tej opieki i osoby zobowiązane do jej sprawowania oraz sposób wykonywania orzeczeń Sądu o skierowaniu na przymusowe leczenie psychiatryczne. Z tej formy wsparcia skorzystało 39 rodzin, 117 osób w rodzinach.

4.13 Pomoc psychologiczna

Pomoc psychologiczną świadczyło dwóch psychologów: psycholog zatrudniony w Ośrodku na 0,25 etatu wspierający pracę pracowników socjalnych z jego porad łącznie skorzystały 52 rodziny oraz psycholog prowadzący firmę „Pracownia Edukacji i Psychoterapii” wspierający pracę Zespołów specjalistycznych:

- ds. wsparcia rodziny i przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- ds. asysty rodzinnej

z którego usług skorzystało 17 rodzin.

Ponadto pomoc psychologiczna świadczona była w ramach realizowanych przez MOPS projektów.

Pomoc psychologów polegała na:

- udzielaniu konsultacji osobom dotkniętym kryzysem życiowym,
- wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny, udzielanie porad mających na celu wypracowanie prawidłowych relacji oraz zasad funkcjonowania w rodzinie,
- udzielaniu konsultacji oraz wsparcia dla osób przejawiających zaburzenia psychiczne (w tym m.in. zaburzenia nastroju, zaburzenia w zachowaniu, uzależnienia),
- pomoc rodzinom dotkniętym przemocą,
- udzielanie konsultacji osobom współzależnym,

- wspieraniu pracowników Ośrodka (w tym głównie pracowników socjalnych, asystentów rodziny) w pracy z rodziną.

Głównymi problemami poruszonymi przez osoby wymagające pomocy psychologicznej były: trudności w radzeniu sobie z emocjami, przemoc, uzależnienie i współuzależnienie, brak adaptacyjnych technik radzenia sobie ze stresem, zaburzenia emocjonalne, choroby psychiczne i somatyczne, trudności opiekuńcze i wychowawcze, trudności w budowaniu satysfakcjonujących relacji interpersonalnych.

Ogółem w 2021 r. psycholodzy udzielili łącznie wsparcia (poradnictwa/konsultacji) 69 rodzinom (141 osób w rodzinach).

4.14 Piecza zastępcza

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki:

- 10% wydatków na opiekę, wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu,
- 30% wydatków na opiekę, wychowanie dziecka w drugim roku pobytu,
- 50% wydatków na opiekę, wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka.

W 2021 r. poniesiono koszty pobytu 57 dzieci z Gminy Bytów, z czego:

- 53 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych (z czego 12 osób w ciągu roku opuściło rodzinę zastępczą: 5 dzieci powróciło do rodziny biologicznej, 2 dzieci się usamodzielniało, 4 osoby wyjechały za granicę, 1 dziecko zostało adoptowane),
- 4 dzieci przebywało w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (z czego 1 osoba powróciła do rodziny biologicznej).

Gmina Bytów w 2021 r. na ten cel wydatkowała łącznie 322 879,69 zł, w tym za pobyt dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 33 357,67 zł, natomiast za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych – 289 522,02 zł. Szczegółowe sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2021 r. Ośrodek przedstawił w sprawozdaniu na sesji w marcu br.

4.15 Przemoc w rodzinie

Zasady postępowania w związku z przemocą w rodzinie reguluje ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2021, poz. 1249) i przepisy wykonawcze. Zarządzeniem Nr 67/2020 Burmistrza Bytowa z dnia 7 kwietnia 2020 r. w sprawie powołania „Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Bytów” działającego na rzecz przeciwdziałania

przemocy w rodzinie został powołany Zespół Interdyscyplinarny, za którego obsługę techniczno-organizacyjną odpowiedzialny jest MOPS. Zespół Interdyscyplinarny Gminy Bytów działa również na podstawie Uchwały nr XVI/150/2020 Rady Miejskiej w Bytowie z dnia 29 stycznia 2020 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie niżej wymienionych podmiotów:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- kuratorów sądowych,
- prokuratury,
- przedstawicieli innych podmiotów.

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. W okresie sprawozdawczym do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 42 „Niebieskich Kart”, z tego:

- 28 z Komendy Powiatowej Policji w Bytowie, w tym: 8 „Niebieskich Kart – A” założono w toku trwania tej samej procedury,
- 4 z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytowie,
- 1 z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 1 z oświaty,

W 2021 roku działały łącznie 75 grupy robocze, w tym:

- utworzono 35 grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
 - 40 grup roboczych, powołanych przed okresem sprawozdawczym, kontynuowało pracę.
- Łącznie Grupy robocze sporządziły 24 „Niebieskie Karty – C” z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz 33 formularzy „Niebieskie Karty – D” z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Rodzinom i dzieciom funkcjonującym w rodzinach objętych Procedurą „Niebieskie Karty” w 2021 roku udzielano profesjonalnego wsparcia, jak również podejmowano szereg działań interwencyjnych i profilaktycznych.

W 2021 roku działaniami w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty” objętych zostało 72 rodziny (w tym 40 kontynuowanych z 2020).

Tabela nr 7.
Zestawienie działań Zespołu Interdyscyplinarnego

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Liczba zebrań Zespołu Interdyscyplinarnego	4
2.	Liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty – A”	75
3.	Liczba powołanych grup roboczych	35
4.	Liczba zakończonych spraw w 2021 r.	48
5.	Liczba zawiadomień skierowanych przez ZI do Policji/Prokuratury	2
6.	Liczba przypadków odebrania dzieci z powodu przemocy w rodzinie	0

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

4.16 Dodatkowe działania realizowane w 2021 r. przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie

1. Rekrutacja uczestników wypoczynku letniego dla dzieci pochodzących z rodzin korzystających z pomocy społecznej – 12 dzieci z terenów miejskich, 5 dzieci z terenów wiejskich na kolonie organizowane przez Kuratorium Oświaty w Gdańsku.
2. Prowadzenie pracy z rodzinami z problemem uzależnień poprzez realizację projektów osłonowych oraz kierowanie ww. osób do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytowie – pracownicy socjalni wystąpili z 3 wnioskami do GKRPA o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego, 10 wniosków zostało złożonych z grup roboczych w ramach procedur „Niebieskie karty”. Skierowano 10 osób do udziału w zajęciach Programu reintegracji społeczno - zawodowej w CIS na 2021 r. dla osób uzależnionych od alkoholu.
3. Odbyło się jedno spotkanie dot. oceny dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej instytucjonalnej w Rodzinnym Domu Dziecka w Gostkowie.
4. Współpraca z Sądem Rejonowym:
 - udzielenie 5 informacji w sprawach dotyczących wskazania kandydata do pełnienia obowiązku opiekuna prawnego dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej lub kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej,
 - wystąpienie w 2 przypadkach o wgląd w sytuację dziecka w rodzinie,
 - przekazanie 32 informacji o sytuacji dziecka w rodzinie,

- udzielenie 2 informacji w sprawach dotyczących wskazania kandydata do pełnienia obowiązku opiekuna prawnego dla małoletniego na czas trwania postępowania.
5. Sporządzanie na potrzeby różnych postępowań i działań:
- 17 wywiadów środowiskowych na potrzeby świadczeń rodzinnych lub świadczenia wychowawczego 500+,
 - 7 wywiadów środowiskowych dla innych ośrodków pomocy społecznej, dla innych instytucji,
 - 55 informacji dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie o rodzicach biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
 - 16 informacji dla Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dotyczących sytuacji osób, wobec których toczy się postępowanie o zobowiązanie do leczenia odwykowego,
 - 5 opinii dotyczących sytuacji materialno-bytowej klientów MOPS dla potrzeb różnych instytucji.
6. Udzielenie pomocy 23 osobom zwalnianym z zakładów karnych, zgodnie z Porozumieniem z dnia 13 czerwca 2000 r. zawartym pomiędzy Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej a Centralnym Zarządem Służby Więziennej w następujących formach:
- pomoc finansowa (zasiłki okresowe, zasiłki celowe, świadczenie pieniężne w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności, zasiłki stałe),
 - bony towarowe i żywnościowe,
 - kierowanie do otrzymania żywności z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa,
 - opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne w związku z realizacją Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego w Centrum Integracji Społecznej,
 - świadczenie pracy socjalnej.
7. Koordynacja działań związanych z przygotowaniem dokumentów oraz sprawozdań z realizacji następujących dokumentów strategicznych lub programowych:
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bytów 2021-2025,
 - Gminny Program Wspierania Rodziny 2021-2023,
 - Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 r.,
 - Narodowy Program Zdrowia 2016-2020,
 - Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania zakażeniom HIV 2017-2021,
 - Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2020 oraz na lata 2021-2025 dla gminy Bytów,

- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie 2016-2020 oraz na lata 2021-2025,
- Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Bytowskim na lata 2014-2020,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Powiatu Bytowskiego na lata 2020-2026.

8. Współpraca z Policją przy realizacji zadań statutowych Ośrodka polegająca na:

- obustronnym przekazywaniu informacji dotyczących podjętych działań w rodzinach i u osób bezdomnych,
- wspólnym monitorowaniu w okresie jesienno - zimowym miejsc niemieszkalnych, w których przebywają bądź mogą przebywać osoby bezdomne,
- monitorowaniu rodzin, w szczególności rodzin z dziećmi wymagających wsparcia, a zagrożonych dysfunkcjami, kryzysem, bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w godzinach wieczornych oraz w dni wolne od pracy,
- wymianie informacji, wspólnych wyjazdach w sprawach wymagających natychmiastowej interwencji,
- uczestnictwie dzielnicowych i pracowników socjalnych w Grupach Roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- możliwości skorzystania z asysty funkcjonariuszy Policji podczas przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych lub świadczenia pracy socjalnej w środowisku na wniosek pracownika socjalnego.

9. Zorganizowanie corocznego spotkania z udziałem przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Bytowie i służb w zakresie stanu przygotowań do okresu zimowego, w tym spraw dotyczących problemu bezdomności.

10. Realizowano wsparcie dla osób niepełnosprawnych w ramach projektu pn. „System obsługi wsparcia finansowego ze środków PFRON” w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020, Oś Priorytetowa 2, „E-administracja i otwarty rząd”, Działanie 2.1. *Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych.* Dzięki możliwościom zainstalowanego oprogramowania oraz bezpośredniego dostępu do sieci Internet w 2 tabletach otrzymanych z PFRON pracownicy socjalni udzielili wsparcia 5 osobom z niepełnosprawnościami, ograniczonym w poruszaniu się lub wykluczonym cyfrowo lub ich opiekunom w postaci:

- bezpośredniego dostępu do wszelkich informacji na temat form pomocy udzielanej ze środków PFRON.

11. Pracownicy Ośrodka w roku 2021 wzięli udział w szkoleniach / spotkaniach / forach /

webinariach / konferencjach z zakresu:

- Superwizja pracy socjalnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu, narkotyków i przemocy
- Pomorskie Forum Pomocy Społecznej
- Dodatek osłonowy - nowe zadanie gminy 2022
- Ochrona danych osobowych
- Dostępność w organizacjach pozarządowych
- Asysta prawna jako element systemu wspieranego podejmowania decyzji
- Konferencja Pokonać bezdomność
- Przekazanie 500 plus - wszystko co musimy wiedzieć
- Spotkanie pt. „Bezdomność”
- Forum Pełnomocników JST
- Wystawianie PIT w systemie PŁACE
- Standard usługi Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej
- Zespół Interdyscyplinarny i Grupy Robocze
- System obsługi wsparcia finansowego PFRON
- Wywiad środowiskowy - zmiany prawne, skierowania do DPS oraz odpłatność za DPS
- Jak zorganizować Zespół Interdyscyplinarny i Grupy robocze
- Ustawa o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie współpracy JST
- Praca na rzecz osób z niepełnosprawnościami - przegląd zagadnień
- Problematyka przeciwdziałania przemocy w rodzinie w praktyce GKRPA, ZI oraz OPS
- Ocena okresowa pracowników socjalnych
- Skargi i pisma o podobnym charakterze w praktyce OPS
- Akademia pracowników służb społecznych
- Obsługa systemu CAS
- Stypendia i zasiłki szkolne
- Partnerstwo dla Rodziny
- Nowy okres zasiłkowy - aktualne problemy DŚR, FA
- Kodeks postępowania administracyjnego - aktualne problemy
- Postępowanie w stosunku do osób uzależnionych i chorych psychicznie w kontekście problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- Kooperacja - efektywna i skuteczna
- Obsługa i funkcjonowanie systemu PŁACE
- Koordynator ds. współpracy z podmiotami ekonomii społecznej
- Zespoły zadaniowe ds. integracji
- Motywowanie osoby z niepełnosprawnością do aktywności w zakresie umiejętności życiowo-społecznych
- Zmiany w zatrudnieniu i wynagradzaniu pracowników socjalnych
- Ustawa o pomocy społecznej - nowelizacja 2021
- Zasady udostępniania dokumentacji z procedury NK
- Zachowania trudne i agresywne osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz zaburzeniami psychicznymi
- Szkolenie dla administratorów serwisu e-PPK
- Spis bez barier
- Senior bezpieczny i aktywny
- Usługi opiekuńcze i SUO
- Samorząd Pro Familia

12. W 2021 roku Ośrodek był organizatorem staży dla 5 osób, w tym:

- 1) staż dla 1 osoby organizowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Bytowie realizowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa I Osoby młode na rynku pracy, Działanie 1.1 „Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe”, Poddziałanie 1.1.1 „Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego” projekt „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie bytowskim (IV)”;
- 2) staż dla 1 osoby organizowany przez Prywatne Centrum Edukacyjne „Marmołowski” s.c. współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, w ramach projektu „Akademia integracji”, Oś Priorytetowa 06. Integracja, Działanie 06.01. Aktywna Integracja; Poddziałanie 06.01.02. Aktywizacja społeczno-zawodowa;
- 3) staż dla 2 osób organizowany przez Prywatne Centrum Edukacyjne „Marmołowski” s.c. współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020,

w ramach projektu „Akademia zatrudnienia 3”, Oś Priorytetowa 05. Zatrudnienie, Działanie 05.02. Aktywizacja zawodowa; Poddziałanie 05.02.02. Aktywizacja zawodowa;

- 4) staż dla 1 osoby organizowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Bytowie realizowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa I Rynku pracy otwarty dla wszystkich, Działanie 1.1 „Wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe”, Poddziałanie 1.1.1 „Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego” projekt „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie bytowskim (IV)”.

5. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Ośrodek prowadzi zadanie organizowania prac społecznie użytecznych. Celem organizacji prac społecznie użytecznych jest aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych, jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz uczestniczących w kontrakcie socjalnym.

Prace społecznie użyteczne odbywały się na podstawie Porozumienia pomiędzy Starostą Powiatu Bytowskiego z upoważnienia, którego działa Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Bytowie, a Gminą Bytów, którą reprezentuje Burmistrz Bytowa. Prace organizowane były w okresie od 18.01.2021 r. do 31.12.2021 r. – 37 osób otrzymało skierowania (w tym: 19 kobiet, 18 mężczyzn). Prace wykonywane były w wymiarze do 10 godzin tygodniowo, lecz nie więcej niż 40 godzin w miesiącu, na rzecz następujących podmiotów:

- Sołectwa: Dąbie, Gostkowo, Mądrzechowo, Sierzno, Ząbinowice. W ramach prac wykonywano: sprzątanie chodników, placów zabaw, świetlic, przystanków PKS, parkingów, koszenie trawy, sadzenie kwiatów i krzewów, oczyszczanie poboczy dróg, odśnieżanie itp.
- Kompleks Basenowo-Rekreacyjny: prace porządkowe na terenie obiektów sportowych;
- MOPS w Bytowie: prace porządkowe w magazynie POPŻ, pomoc przy rozładunku i wydawaniu żywności podopiecznym; sprzątanie po ciepłym posiłku osób bezdomnych wydawanym w Ogrzewalni przy ul. Przemysłowej w Bytowie (V-IX);
- Stowarzyszenie „NAZARET” im. Św. Filipa Neri w Bytowie: sprzątanie po ciepłym posiłku osób bezdomnych wydawanym w Ogrzewalni przy ul. Przemysłowej w Bytowie (I-IV);
- Bytowskie Centrum Kultury w Bytowie: sprzątanie dziedzińca i wzgórza zamkowego;
- Szpital Powiatu Bytowskiego: sprzątanie terenu szpitala, pomoc przy pracach remontowych oraz pomoc w punkcie dystrybucji pościeli;
- Szkoła Podstawowa nr 5: prace porządkowe na terenie placówki;
- Dzienny Dom „Senior +”: prace porządkowo-gospodarcze;
- Miejski Klub Sportowy BYTOVIA: prace porządkowe w Domu Piłkarza;
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Bytowie: prace porządkowe w placówce, pomoc podopiecznym ŚDS.

Świadczenie z tytułu prac społecznie użytecznych za miesiąc: I-V/2021 wynosiło 8,70 zł/godz., natomiast za miesiące VI-XII/2021 uległo zwiększeniu i wynosiło 9,00 zł/godz. Łączne wydatki na prace społecznie użyteczne w 2021 r. (świadczenie otrzymane za okres

XII/2020-XI/2021 – płatne do 10-go następnego miesiąca) stanowiły kwotę 71 727,90 zł,
w tym koszty poniesione przez:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej 17 571,24 zł,
- Powiatowy Urząd Pracy (refundacja) 43 054,74 zł,
- Szpital Powiatu Bytowskiego (nota księgowa) 11 101,92 zł.

6. SPRAWOWANIE FUNKCJI OPIEKUNA PRAWNEGO

Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki jest świadczeniem pieniężnym z pomocy społecznej, jednakże nie wymaga ono przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki należy do zadań zleconych z administracji rządowej realizowanych przez gminę. Środki na realizację tego zadania zapewnia budżet państwa - wypłata wynagrodzenia następuje dopiero po otrzymaniu na ten cel środków od Wojewody. Wynagrodzenie wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Wynagrodzenie to obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa GUS za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia.

Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki nie jest przyznawane z urzędu, lecz na żądanie zgłoszone przez opiekuna - wniosek złożony do MOPS wraz z załączonymi do niego:

1. odpisem prawomocnego postanowienia Sądu o ustaleniu i przyznaniu wynagrodzenia dla opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej,
2. zaświadczeniem Sądu potwierdzającym ustanowienie prawne dla opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej,
3. dowodem osobistym lub innym dokumentem stwierdzającym tożsamość opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej.

Z uwagi na fakt, iż wynagrodzenie opiekuna prawnego zakwalifikowane zostało jako świadczenie z pomocy społecznej opiekun prawny pobierający wynagrodzenie ma obowiązek informowania ośrodka pomocy społecznej o zmianie swojej sytuacji, w szczególności o zaprzestaniu pełnienia funkcji opiekuna prawnego i/lub o uchyleniu postanowienia o przyznaniu wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

W 2021 roku wypłacono wynagrodzenia za sprawowanie opieki 8 opiekunom prawnym w kwocie 40 168,06 zł.

7. REALIZACJA PROJEKTÓW, PROGRAMÓW I COROCZNYCH IMPREZ

7.1. „Nie jesteś sam”

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bytowie w 2021 r. zrealizowano świąteczny projekt socjalny pod tytułem „Nie jesteś sam” skierowany do osób samotnych, bezdomnych i niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie Gminy Bytów.

Głównym celem projektu było wprowadzenie klimatu świątecznego poprzez obdarowanie osób samotnych, bezdomnych i niepełnosprawnych artykułami żywnościowymi nawiązującymi do tradycji wigilijnych – wydano 90 paczek dla 90 osób.

Koszt paczek żywnościowych sfinansowany był ze środków własnych w ramach Rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023” z czego:

- 23 osoby – specjalne zasiłki celowe,
- 67 osób – świadczenie rzeczowe ze środków Rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”.

Tabela nr 8.

Zestawienie kosztów realizacji projektu

Całkowity koszt projektu	20 700,00 zł
Kwota dofinansowania (BP)	0,00 zł
Wkład własny (JST)	20 700,00 zł
Termin realizacji	XI-XII 2021

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

7.2. „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”

Program realizowany był w ramach rządowego Programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2021 finansowany ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych na finansowanie zadania w ramach resortowego Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Program realizowany na terenie Gminy Bytów, którego celem było zapewnienie osobom niepełnosprawnym, posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności, o stopniu niepełnosprawności w stopniu znacznym lub umiarkowanym, wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowania w życiu społecznym poprzez zapewnienie usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej. Usługi asystenta obejmowały w szczególności pomoc w:

- a) wyjściu, dojazdach oraz powrocie w wybrane przez uczestnika miejsce (świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, społeczne, sportowe),
- b) wyjściu, dojazdach oraz powrocie na rehabilitację i zajęcia terapeutyczne,
- c) zakupach, z aktywnym udziałem uczestnika,
- d) załatwianiu spraw urzędowych,
- e) nawiązywaniu kontaktów i współpracy z różnego rodzaju organizacjami,
- f) korzystaniu z dóbr kultury (muzeum, kino).

W ramach Programu objęto wsparciem 6 osób niepełnosprawnych, które posiadały orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności. Zrealizowano łącznie 1.206 godzin usług asystenckich, Osoby niepełnosprawne uzyskały niezbędną im w życiu codziennym niezależność, pomoc i wsparcie.

Tabela nr 9.
Zestawienie kosztów realizacji programu

Całkowity koszt programu	49 121,92 zł
Kwota dofinansowania (BP)	49 121,92 zł
Wkład własny (JST)	0,00 zł
Termin realizacji	IV – XII 2021

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

7.3. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (PO PŻ) 2014 – 2020 jest programem polegającym na dostarczaniu najuboższym osobom w Polsce pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków. Wsparcie w postaci pomocy żywnościowej w ramach PO PŻ adresowane jest do osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, których dochód nie przekracza 220% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. **1 542,20 zł (1 702,20 zł od 1 stycznia 2022r.)** dla osoby samotnie gospodarującej i **1 161,60 zł (1 320,00 zł od 1 stycznia 2022r.)** dla osoby w rodzinie. Ważnym elementem w PO PŻ jest obowiązkowe prowadzenie działań włączenia społecznego, mającego na celu włączenie osób doświadczających deprivacji materialnej w funkcjonowanie społeczności lokalnych poprzez różne formy aktywizacji.

Rolą ośrodków w tym zakresie jest współpraca z organizacjami (operatorami lokalnymi i regionalnymi), w tym m.in. kierowanie osób zgłaszających chęć korzystania z pomocy żywnościowej do objęcia wsparciem żywnościowym i aktywizacyjnym.

W ubiegłym roku gmina Bytów we współpracy ze Stowarzyszeniem „NAZARET” (Organizacją Partnerską Lokalną), Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Stowarzyszeniem Bank Żywności w Chojnicach (Organizacją Partnerską Regionalną) kontynuowała realizację **Podprogramu 2020** (do końca września 2021) oraz przystąpiła do realizacji **Podprogramu 2021** (od 01 grudnia 2021).

Podprogram 2020 zakładał dystrybucję w okresie od 01.01.2021 do 31.09.2021 paczek żywnościowych składających się z kilku (tj. co najmniej 3) artykułów spożywczych z różnych grup towarowych. Łącznie w okresie 01.01.2021 – 31.09.2021 zakwalifikowano 1.125 osób i wydano 9.900 paczek.

Łączna ilość wydanej żywności w ww. okresie wyniosła ponad 58 ton (58,69212), a rodziny otrzymały następujący asortyment (ilość w tonach):

- *artykuły skrobiowe*: makaron jajeczny (6,6), płatki owsiane (1,65), ryż biały (2,2), kasza gryczana (1,65), herbatniki maślane (0,44), kawa zbożowa rozpuszczalna (0,88)
- *artykuły mleczne*: mleko (9,9), ser podpuszczkowy dojrzewający (2,2)
- *artykuły warzywne i owocowe*: groszek z marchewką (4,4), koncentrat pomidorowy (1,76), fasolka po bretońsku (2,2), powidła śliwkowe (1,9314), buraczki wiórki (2,31), mus jabłkowy (2,31048),

- *artykuły mięsne*: filet z makreli w oleju (1,49600), szynka drobiowa (2,99700), szynka wieprzowa (1,65), pasztet drobiowy (0,528), szynka drobiowa (2,97)
- *cukier biały* (5,5), *miód nektarowy wielokwiatowy* (0,55)
- *tłuszcze*: olej rzepakowy (5,5).

Podprogram 2021 zakłada dystrybucję, w okresie od 01.12.2021 do 31.10.2022 paczek żywnościowych składających się z kilku (tj. co najmniej 3) artykułów spożywczych z różnych grup towarowych.

Stowarzyszenie „Nazaret” od grudnia 2021 rozpoczął kwalifikację do Podprogramu 2021. Planowana liczba osób w Podprogramie 2021 to 1.000 beneficjentów ostatecznych z terenu gm. Bytów.

Zgodnie z wytycznymi w zakresie realizacji PO PŻ 2014-2020 w Podprogramie 2020 realizowane były następujące działania towarzyszące:

1) niefinansowane ze środków PO PŻ:

a. udzielanie wsparcia osobom bezdomnym (beneficjentom PO PŻ):

- korzystanie z ogrzewalni dla bezdomnych osób
- korzystanie z kąpielni, możliwości przeprania ubrań, bielizny
- dostarczanie artykułów higieny osobistej, preparatów na świerzb, wszawicę, środków opatrunkowych, przeciwbólowych
- organizacja Świąt Wielkanocy, Wigilii i Bożego Narodzenia;

2) współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach PO PŻ:

- a. warsztaty kulinarne pokazujące różne możliwości przygotowania potraw i wykorzystania produktów z PO PŻ
- b. warsztaty dietetyczne i dotyczące zdrowego żywienia
- c. programy edukacyjne nt. zdrowego odżywiania i przeciwdziałania marnotrawieniu żywności
- d. warsztaty edukacji ekonomicznej (tworzenie, realizacja i kontrola budżetu domowego, ekonomiczne prowadzenie gospodarstwa domowego z uwzględnieniem wszystkich finansowych i rzeczowych zasobów rodziny, w tym darów żywnościowych).

W ramach Podprogramu 2020 dla 81 osób korzystających z pomocy żywnościowej przeprowadzono 8 warsztatów edukacyjnych w ramach działań towarzyszących:

- warsztaty żywieniowo-dietetyczne – 4 spotkania dla 4 osób (on - line),
- warsztaty kulinarne – 2 spotkania dla 2 osób (on – line),
- warsztaty niemarnowania żywności – 2 spotkania dla 10 osób,
- warsztaty ekonomiczne – 2 spotkania dla 15 osób,
- warsztaty forma wydawnicza – 50 osób.

7.4. „Senio-RITA - Rehabilitacja, Integracja, Teleopieka i Asystentura dla seniorów, niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz ich opiekunów w powiecie bytowskim”

Projekt partnerski, w którym bierze udział 12 partnerów, w tym gminy: Bytów, Borzytuchom, Kołczygłowy, Lipnica, Miastko, Parchowo, Studzienice, Trzebielino, Tuchomie oraz Powiat Bytowski, Fundacja Szpitala Powiatu Bytowskiego sp. z o.o. „Zdrowie Nasze” oraz Altra Consulting sp. z o.o.

Zgodnie z założeniami, w pierwszym półroczu 2021 roku rozpoczęła się rekrutacja osób chcących wziąć udział w projekcie Senio-RITA. Do projektu mogły zgłaszać się osoby, które ukończyły 60 rok życia, pełnoletnie osoby niepełnosprawne lub przewlekle chore oraz opiekunowie, którzy sprawują opiekę na osobami niepełnosprawnymi. Rekrutacja na zasadzie ciągłej, odbywa się na podstawie spełnienia kwalifikacji, zgodnie z regulaminem.

Do dnia 31.12.2021 r. w procesie rekrutacji zakwalifikowano 328 osób, w tym 41 osoby zakwalifikowane zostały jako osoby niepełnosprawne i 20 opiekunów faktycznych.

Ze względu na wyjątkową sytuację pandemiczną pierwsze działania dla uczestników zostały uruchomione pod koniec czerwca.

Projekt „Senio-RITA - Rehabilitacja, Integracja, Teleopieka i Asystentura dla seniorów, niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz ich opiekunów w powiecie bytowskim” podzielony jest na 4 zadania:

Zadanie 1 – SenioRITA – 10 Lokalnych Punktów Usług Społecznych na terenie powiatu bytowskiego świadczących zintegrowane usługi opiekuńcze.

W ramach tego zadania zostały wdrożone usługi:

1. Świadczenie zdalnych usług opiekuńczych z zakresu teleopieki dla 120 osób - zakup urządzeń do teleopieki z opłatą przyłączeniową oraz abonament przez 24 miesiące.

Usługa została uruchomiona w czerwcu 2021 roku po wyłonieniu w przetargu wykonawcy, firmy SIDLY sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

Uruchomienie usługi zostało poprzedzone szkoleniami wdrożeniowymi na terenie powiatu bytowskiego.

Na terenie gminy Bytów uczestnicy zakwalifikowani do tej formy wsparcia otrzymali opaskę zintegrowaną wraz z instrukcją i ładowarką. Łącznie na terenie gminy Bytów jest 30 opasek zintegrowanych. **Do dnia 31.12.2021 roku** z usługi Teleopieki skorzystały w sumie 34 osoby.

2. Świadczenie sąsiedzkich usług opiekuńczych jest usługą dedykowaną osobom starszym, po 60-tym roku życia, które ze względu na stan zdrowia i sytuację rodzinną wymagają takiego wsparcia. Rozwiązanie to umożliwia osobom niesamodzielnym korzystanie z pomocy świadczonej przez osoby blisko zamieszkujące/sąsiadów w podstawowych, codziennych czynnościach domowych i życiowych, w szczególności: pomoc w dokonywaniu zakupów podstawowych artykułów, przygotowywaniu i podawaniu posiłków, organizowaniu prac porządkowych w gospodarstwie domowym, pomoc w uiszczaniu opłat, w dotarciu do lekarzy, placówek urzędów czy towarzyszenie na spacerach. Dodatkowo osoby te informują rodziny lub właściwe służby o pogorszeniu stanu zdrowia lub o sytuacjach kryzysowych. Usługi sąsiedzkie świadczone są w zależności od potrzeb osoby niesamodzielnej. Sąsiad - opiekun nie musi posiadać kwalifikacji wymaganych w usługach opiekuńczych, ale powinien być osobą zaufaną, zdolną do pracy na rzecz osoby niesamodzielnej i pozostającą w codziennym kontakcie z podopiecznym.

Osoby, które świadczą usługi sąsiedzkie regularnie uczestniczą w szkoleniach i warsztatach podnosząc swoje kwalifikacje. Warunki wykonywania sąsiedzkiej usługi opiekuńczej określa kontrakt trójstronny zawarty pomiędzy osobą niesamodzielną (lub jej opiekunem prawnym), osobą świadczącą sąsiedzkie usługi opiekuńcze i podmiotem realizującym sąsiedzkie usługi opiekuńcze.

W 2021 roku, 10 osób świadczyło usługi sąsiedzkie na rzecz 20 osób niesamodzielnych. Łącznie zrealizowano 1.399 godzin.

3. Świadczenie usług asystenckich AON w gminie Bytów gdzie odbiorcami usługi są pełnoletnie osoby niepełnosprawne, w tym w szczególności zaliczane do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności.

Zakres czynności asystenckich obejmuje wsparcie osób niepełnosprawnych w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego, niezbędnego do aktywnego funkcjonowania społecznego, edukacyjnego czy zawodowego.

Osoba świadcząca usługi asystenckie jest wspierana w zakresie eliminacji stresu i profesjonalizacji swoich usług w trakcie szkoleń i warsztatów.

W 2021 roku 6 asystentów świadczyło usługi na rzecz 14 osób niepełnosprawnych. Łącznie zrealizowano 845 godzin.

Zadanie 2 – SenioRITA zdrowie – realizacja usług społecznych w zakresie rehabilitacji, usprawniania i profilaktyki zdrowotnej.

W ramach zadania zostało uruchomione:

1. Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych - rehabilitacja domowa.

Rehabilitacja domowa to cykl spotkań indywidualnych z fizjoterapeutą. Usługa dedykowana jest osobom z niepełnosprawnością ruchową, problemami z poruszaniem się, zwyrodnieniami kostnymi a także, osobom wykluczonym komunikacyjnie, które nie mają dostępu do usług rehabilitacyjnych, i takie, które w ciągu ostatniego roku nie korzystały z rehabilitacji.

Dodatkowo rehabilitanci mają za zadanie rozpoznać środowisko domowe i zaproponować rodzaj usprawnień oraz sprzętów dostępnych w wypożyczalni.

Za realizację rehabilitacji domowej odpowiada partner projektu – Fundacja „Zdrowie Nasze” z Bytowa. **W 2021 roku z rehabilitacji w warunkach domowych skorzystało 15 osób.**

2. SenioRITA pogadanka.

Spotkania realizowane w celu zwiększenia wiedzy i umiejętności praktycznych w zakresie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia wśród uczestników projektu.

Prelegentami spotkań są różni specjaliści - lekarze, pielęgniarki, edukatorzy, terapeuci oraz służby prewencji — policja/straż pożarna, osoby zajmujące się bezpieczeństwem w sieci internetowej. Pogadanki realizowane są we współpracy z partnerem Fundacją „Nasze Zdrowie”

W roku 2021 zorganizowano jedną pogadankę, którą poprowadził dietetyk w tematyce: „Interreakcje: żywność, leki i suplementacja diety”.

Zadanie 3 SenioRITA mądrość – rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności praktycznych poprzez warsztaty i szkolenia.

W zadaniu realizowano szkolenia i warsztaty, poradnictwo psychologiczne w warunkach domowych.

1. Mobilne poradnictwo psychologiczne.

Świadczenie specjalistycznych usług społecznych – poradnictwo psychologiczne w warunkach domowych skierowane jest do osób niesamodzielnych i ich opiekunów. Realizowane jest przez Powiatowe Centrum Usług Społecznych działające przy PCPR w Bytowie.

Poradnictwo psychologiczne dla uczestników, realizowane jest w formie indywidualnej w zależności od potrzeb.

2. Warsztaty z zakresu animacji i profilaktyki osób zależnych.

Tematyka spotkań dotyczy osvajania starości, asertywności, komunikacji i współpracy

z opiekunami faktycznymi. Prowadzone są praktyczne zajęcia z zakresu eliminacji stresu i z zachowania pozytywnych relacji opiekun - osoba zależna. Warsztaty są przeprowadzone przez Partnera projektu, Altra Consulting.

3. Organizacja szkoleń z zakresu pielęgnacji, komunikacji i eliminacji stresu dla opiekunów.

Tematyka spotkań dotyczy specyfiki pracy i opieki nad osobami zależnymi i trudności opiekuńczych natury psychofizycznej, sposobów i usprawnień w zakresie komunikacji i relacji opiekun/asystent - osoba zależna. Prowadzone są praktyczne zajęcia z zakresu eliminacji stresu, nie przenoszenia stresu zawodowego na obszary życia osobistego oraz zachowania pozytywnych relacji opiekun-osoba zależna.

Zajęcia prowadzone są przez partnera projektu Altra Consulting.

Zadanie 4 - SenioRITA aktywność – integracyjne działania animacyjne służące wykluczeniu społecznemu i budowaniu więzi lokalnej. Powstanie 25 punktów animacji OZ.

W tym zadaniu realizowane są wszystkie działania, które mają służyć integracji i komunikacji społecznej.

1. SenioRITA Piknik - spotkania animacyjne integrujące lokalną społeczność w Bytowie.

Piknik rodzinny czyli spotkanie integracyjne, które odbywa się raz w roku. W trakcie pikniku promowany jest zdrowy styl życia, profilaktyka zdrowotna i aktywność ruchowa. Wydarzenie ma animować opiekunów, wolontariuszy i Rady Seniorów to doskonała okazja do integracji seniorów i osób niepełnosprawnych. To także możliwość spędzenia czasu z rodziną. Forma spotkania sprzyja integracji i budowaniu relacji międzypokoleniowych.

W Pikniku zorganizowanym przy Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Bytowie, 13 sierpnia 2021 roku, wzięło udział około 250 osób z terenu gminy Bytów.

W trakcie imprezy przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego wręczyli nagrodę Pani Patrycji Osińskiej (pomysłodawca i koordynator projektu Senio-RITA) za dokonane osiągnięcia i zaangażowanie w prace na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych. Dla wszystkich uczestników przygotowano poczęstunek: bigos, chleb ze smalcem i ogórkiem, kielbaska z grilla, domowe ciasto, gofry, wata cukrowa, popcorn, nachosy oraz kawa, herbata i woda.

Uczestnicy projektu wzięli również czynny udział w spotkaniu i na scenie zaprezentowali swoje zdolności artystyczne. Całe wydarzenie nabrało charakteru biesiady, gdzie była też muzyka na żywo. Każdy z uczestników mógł wziąć udział z konkursach i zabawach, które

przygotowali animatorzy. Podczas Pikniku była również możliwość zaszczepienia się przeciw Covid-19 oraz dostępny był Rachmistrz z Narodowego Spisu Powszechnego.

Zdjęcie nr 3 i 4. Piknik rodzinny na boisku bocznym MOSiR w Bytowie.

Zdjęcie nr 5. Punkt szczepień i rachmistrz podczas pikniku.

2. Organizacja warsztatów dla wolontariuszy, lokalnych liderów zmiany, przedstawicieli Rad Seniorów.

W celu optymalnego wykorzystania wolontariatu i animacji środowiskowej konieczne jest wyposażenie wolontariuszy i liderów zmiany w kompetencje i umiejętności z zakresu planowania projektów, realizacji projektów społecznych, dialogu, i komunikacji społecznej. Konieczne jest również wyposażenie liderów w instrumenty i narzędzia wzmacniające więzi międzypokoleniowe oraz umiejętności animowania lokalnej społeczności. Cykl warsztatów przeprowadza partner projektu – Altra Consulting.

3. Senio RITA integracja - 5 wyjazdów integracyjno-animacyjnych do miejsc i placówek kulturalnych w ramach rehabilitacji społecznej GD z Bytowa.

W ramach rehabilitacji społecznej zaplanowano wyjazdy uczestników projektu do placówek kulturalnych. W 2021 roku zorganizowano dwa wyjazdy integracyjne w ramach tego działania. Oba wyjazdy były do Muzeum – Kaszubskiego Parku Etnograficznego im. Teodory i Izydora Gulgowskich we Wdzydzach Kiszewskich.

Łącznie liczba uczestników wyjazdów wyniosła 86 osób.

Zdjęcie nr 6 i 7. Wyjazdy integracyjne do Wdzydz Kiszewskich.

4. SenioRITA animacja-animator/ka prowadząca cykliczne zajęcia animacyjne w gminie Bytów.

SenioRITA animacja to zajęcia twórcze i kreatywne, które mają usprawniać i integrować seniorów, osoby niepełnosprawne, opiekunów oraz wolontariuszy. Realizowane są w Bytowie oraz w 6 miejscowościach w gminie Bytów, tj. Gostkowo, Grzmiąca, Niezabyszewo, Pomysk Wielki, Udorpie i Ząbinowice.

Spotkania z animatorkami i lokalnymi twórcami odbywają się w świetlicach wiejskich oraz na świetlicy w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bytowie. Oferują one nie tylko twórcze zajęcia aktywne, ale też towarzystwo osób w podobnym wieku. Są miejscem integracji osób posiadających podobne trudności i zainteresowania.

Zajęcia prowadzone są z różnych dziedzin, które mają na celu usprawnienie uczestnika i poszerzenie wiedzy na temat zdrowego stylu życia i odżywiania.

- Rękodzieło

Zdjęcie nr 8. Zajęcia animacyjne Rękodzieło z elementami plastyki

- Zielarskie

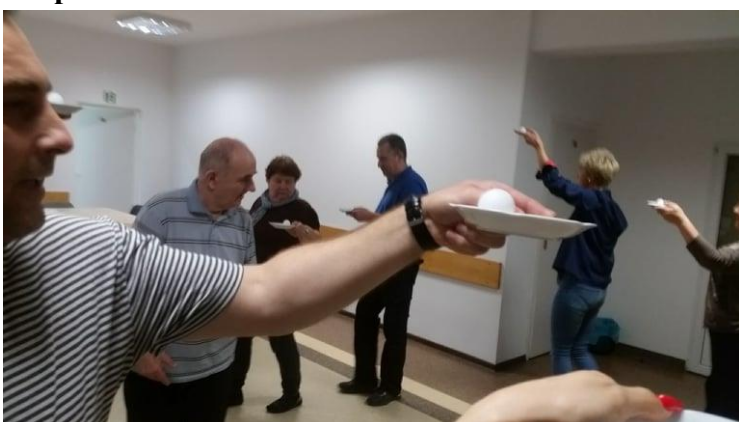
Zdjęcie nr 9. Zajęcia animacyjne - zielarstwo

- Relaksacja

Zdjęcie nr 10. Zajęcia animacyjne - relaksacja

- Społeczno – kulturalne.

Zdjęcie nr 11. Zajęcia animacyjne – społeczno-kulturalne.

- Kulinarne

Zdjęcie nr 12. Zajęcia animacyjne – Kulinarne promujące zdrowy styl życia.

Uczestnicy bardzo chętnie uczestniczą w działaniach pozaprojektowych, które często sami inicjują, jak chociażby „Bystoria” spacer po Bytowie i bytowskich cmentarzach, który odbył się pod koniec października. Wielu uczestników po raz pierwszy poruszało się po Bytowie Byciobusem. To dodatkowe doświadczenia, które zdobywają podczas różnych spotkań.

Zdjęcie nr 13 i 14. Spacer po Bytowskich cmentarzach.

Projekt Senio-RITA jest projektem o bardzo szerokim wachlarzu możliwości, którym możemy zaspokoić różne potrzeby mieszkańców miasta i gminy Bytów. Obserwujemy zacieśnianie się więzi sąsiedzkich, które mają wpływ na relacje między mieszkańcami, na zwiększenie się pomocy wzajemnej, a przede wszystkim na motywację do działania i spędzanie wspólnie wolnego czasu. To jest bardzo dobra recepta na samotność, ale też na dbanie o swoje zdrowie i swoją kondycję fizyczną i psychiczną. Uruchamiają się wartości motywacyjne, społeczne i kulturowe. Niejednokrotnie osoby otrzymujące wsparcie odzyskują „wiarę w system i namacalną pomoc” poprzez wszystkie działania.

To jest projekt, który daje nadzieję na lepsze jutro, to projekt, który czasami wyzwala szczery uśmiech w osobach, które przez ostatni czas były osamotnione i zamknięte w domu, mające swoje lęki i obawy. Nasi uczestnicy na naszych oczach otwierają się na nowe relacje towarzyskie, odkrywają swoje talenty, czasami się wzruszają i czują się bardzo naprawdę bardzo potrzebni jako jednostka w całym społeczeństwie.

Tabela nr 10.
Zestawienie kosztów realizacji projektu

Razem:	329 746,34
w tym:	
Kwota dofinansowania (UE)	295 036,19
Budżet Państwa (BP)	34 710,15
Wkład własny niefinansowy (JST)	16 320,00
Termin realizacji	I 2021-XII 2021

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

7.5. Dzienny Dom „Senior+”

Dzienny Dom „Senior+” w Bytowie został utworzony na mocy Uchwały Nr XXIV/233/2020 Rady Miejskiej w Bytowie z dnia 25 listopada 2020 r. jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej, która weszła w struktury Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytowie.

Dzienny Domu „Senior +” przeznaczony jest dla 15 osób, w 2021 r. z oferty wsparcia skorzystało 18 mieszkańców Gminy Bytów.

Realizacja tego zadania w 2021 r. została powierzona w ramach konkursu, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Fundacji „Sprawni Inaczej” Oddział w Bytowie.

Miejski Ośrodek w Bytowie przy współpracy z Urzędem Miejskim złożył wniosek do Wojewody Pomorskiego o realizację zadania zleconego w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020, Edycja 2021 na Moduł II – Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+”. Zgodnie ze złożoną ofertą i zawartą umową numer 2956/2021 zawartą w dniu 12 lipca 2021r. Ośrodek realizował zadanie publiczne pod nazwą – „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu” i otrzymał dodatkową dotację na kwotę 59 808,00 zł.

W listopadzie 2021 ogłoszono otwarty konkurs ofert na kontynuację realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej na „Prowadzenie ośrodka wsparcia Dziennego Domu „Senior+ w Bytowie w okresie od 01.01.2022 r. do dnia 31.12.2022 r.” zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Tabela nr 11.
Zestawienie kosztów realizacji zadania

Razem:	251.000,00
w tym:	
Budżet (JST)	164.192,00
Budżet Państwa (BP)	59.808,00
Kwota dofinansowana (UE)	27.000,00
Termin realizacji	I 2021-XII 2021

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

7.6. Prowadzenie Ogrzewalni dla osób bezdomnych

Realizacja zadania publicznego pn. Prowadzenie ogrzewalni dla osób bezdomnych na dwa lata została powierzona w ramach konkursu zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Stowarzyszeniu „NAZARET” im. Św. Filipa Neri w Bytowie. Powierzone zadanie polegało na prowadzeniu ogrzewalni dla ok. 50 osób bezdomnych w lokalu znajdującym się w budynku przy ul. Przemysłowej 38 w Bytowie. Ze wsparcia w ogrzewalni skorzystało łącznie 32 osoby, w tym w: styczniu (17), lutym (15), marcu (13), kwietniu (13), październiku (13), listopadzie (15), grudniu (11). Osoby bezdomne zostały zaopiekowane nie tylko w postaci „dachu nad głową”, mogły również zadbać o swoją higienę osobistą, wymienić odzież. Otrzymały również wsparcie w postaci ciepłego napoju, środków przeciw chorobom skórny (wszawica, świerzb). Osoby bezdomne mogły korzystać z ogrzewalni przez 7 dni w tygodniu, łącznie z dniami wolnymi od pracy i świętami) w godzinach od 18:00 do 8:00. Przy bardzo niskich temperaturach godziny otwarcia i zamknięcia ogrzewalni były ustalane na bieżąco. Osoby bezdomne przebywające w ogrzewalni miały możliwość korzystania z bezpłatnych kąpieli, ciepłego napoju – herbaty, kawy zbożowej, wymiany odzieży, gdy wymagała tego sytuacja również skorzystania z różnego rodzaju preparatów na świerzb i wszawicę.

Panująca pandemia SARS-COV 2 miała duży wpływ na funkcjonowanie ogrzewalni w 2021 roku. W miesiącu listopadzie u jednego bezdomnego przebywającego w ogrzewalni wykryto zakażenie się koronawirusem. Wszystkie osoby przebywające w tym czasie w ogrzewalni zostały poddane kwarantannie, na 9 dni ogrzewalnia musiała zostać całkowicie zamknięta, pełniła funkcję izolatorium dla osób w niej przebywających.

W trakcie 2021 roku Stowarzyszenie pozyskało dodatkowe środki finansowe związane z prowadzeniem ogrzewalni oraz na działania na rzecz osób bezdomnych i zrealizowało następujące zadania publiczne:

1. „Prowadzenie ogrzewalni dla osób bezdomnych” – dotacja Wojewody Pomorskiego w kwocie 10 000,00 zł. w ramach zadania zakupiono lampę UV do dezynfekcji pomieszczeń, pralko-suszarke, zmywarkę do naczyń, zorganizowano Wigilię Bożego Narodzenia (zakup artykułów spożywczych oraz usługa gastronomiczna).
2. „Edukacja, motywacja, wsparcie osób bezdomnych” – dotacja gminy Bytów w kwocie 4 170,00 zł, w ramach zadania prowadzono cykl spotkań edukacyjnych, motywujących i wspierających dla osób bezdomnych, na których tematem wiodącym była choroba alkoholowa: źródła, przyczyny, skutki, sposoby wyjścia z uzależnienia, poszukiwanie oparcia społecznego w procesie trzeźwienia. Zakupiono również literaturę, materiały szkoleniowe, środki ochrony osobistej i artykuły spożywcze.

8. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ALIMENTACYJNYCH I WYCHOWAWCZYCH

8.1 Świadczenia rodzinne

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych określa warunki nabywania prawa oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych. Świadczenia rodzinne obejmują:

- zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na dojazd do szkoły lub zamieszkanie w miejscowości w której znajduje się siedziba szkoły),
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie,
- zasiłek dla opiekuna.

Tabela nr 12.

Kwoty świadczeń rodzinnych i dodatków do zasiłków

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota (w zł)	Okres pobierania
1.	Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:	X	X
	Urodzenia dziecka	1 000,00	jednorazowo
	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400,00	od 1 listopada do 31 października następnego roku
	Samotnego wychowywania dziecka: - na dziecko nie więcej niż 340 zł na wszystkie dzieci - na dziecko niepełnosprawne nie więcej niż 546 zł na wszystkie dzieci	193,00 273,00	od 1 listopada do 31 października następnego roku
	Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	95,00	od 1 listopada do 31 października następnego roku
	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego: - na dziecko do 5 lat - na dziecko od 5 lat do 24 lat	90,00 110,00	od 1 listopada do 31 października następnego roku
	Rozpoczęcia roku szkolnego	100,00	jednorazowo w związku

			z rozpoczęciem roku szkolnego
	Podjęcia przez dziecka nauki w szkole poza miejscem zamieszkania: - z tytułu dojazdów - z tytułu zamieszkiwania na stacji, internacie, itp.	69,00 113,00	od 1 listopada do 31 października następnego roku
2.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1 000,00	jednorazowo
3.	Zasilek pielęgnacyjny	215,84	na czas ważności orzeczenia
4.	Świadczenie pielęgnacyjne	1 971,00	od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r
5.	Specjalny zasilek opiekuńczy	620,00	od 01.01.2021 r. do 31.10.2021 r.
6.	Zasilek dla opiekuna	620,00	na czas ważności orzeczenia
7.	Świadczenie rodzicielskie	1 000,00	na okres 52 tygodni
8.	Świadczenie „Za życiem”	4 000,00	jednorazowo

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

8.2 Zasilek rodzinny

Zasilek przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 674 zł lub 764 zł, w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umiarkowanym albo znacznym stopniem niepełnosprawności.

Zasilek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia albo 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

Kwota wypłaconych zasiłków rodzinnych za 2021 rok wyniosła: 1 500 759,63 zł.

Dodatki do zasiłku rodzinnego wypłacone w łącznej kwocie 768 535,47 zł przysługują, gdy przysługuje prawo do zasiłku rodzinnego. Świadczenia rodzinne przyznawane są na okres od 01 listopada do 31 października następnego roku.

Tabela nr 13.

Kwoty zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków

Wyszczególnienie	Kwota
na dziecko do ukończenia 5 roku życia	95 zł / m-c
na dziecko powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	124 zł / m-c
na dziecko powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	135 zł / m-c

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

W 2021 roku ze świadczeń rodzinnych skorzystało 1.868 rodzin, w tym:

rodziny pobierające zasiłek rodzinny z dodatkami: 515

- na jedno dziecko 132
- na dwoje dzieci 209
- na troje dzieci 125
- na czworo dzieci i więcej 49

8.3 Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia. Przysługuje także osobie, która ukończyła 75 lat i nie ma prawa do dodatku pielęgnacyjnego. Zasiłek pielęgnacyjny nie jest zależny od kryterium dochodowego.

Kwota wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych: 2 780 474,10 zł.

8.4 Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie przysługuje matce lub ojcu (dotyczy opieki nad dzieckiem), opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w celu sprawowania opieki nad dzieckiem ze znacznie ograniczoną możliwością do samodzielnej egzystencji. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje niezależnie od dochodu.

Kwota wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych: 4 693 713,10 zł.

8.5 Specjalny zasiłek opiekuńczy

Zasiłek przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia i innej pracy

zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764,00 zł.

Kwota wypłaconych specjalnych zasiłków opiekuńczych: 27 650,00 zł dla 5 osób.

8.6 Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Zapomoga przysługuje matce, ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka w wysokości 1 000,00 zł na jedno dziecko. Wniosek o wypłatę zapomogi składa się w terminie do 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Od 1 stycznia 2013 r. jednorazowa zapomoga uzależniona jest od kryterium dochodowego w wysokości 1 922,00 zł na osobę w rodzinie.

Kwota wypłaconych jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka: 187 000,00 zł.

Tabela nr 14.

Wydatki poniesione w latach 2020 – 2021 na wypłatę świadczeń rodzinnych oraz ilość wypłaconych świadczeń

Wyszczególnienie	2020		2021	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Zasiłki rodzinne	16.090	1 794 707,86	13.363	1 500 759,63
Ogółem dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym:	8.343	879 901,28	7.580	768 535,47
Urodzenia dziecka	55	46 248,76	100	60 591,74
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	309	115 586,78	158	61 621,24
Samotnego wychowywania dziecka	622	121 828,71	535	102 147,30
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	3.250	297 319,83	3.016	277 234,69
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1.369	139 078,20	1.261	129 152,01
Rozpoczęcia roku szkolnego	1.630	84 305,51	1.554	73 352,87
Podjęcia przez dziecka nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1.108	75 533,49	956	64 435,62
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	168	168 000,00	187	187 000,00

Zasilek pielęgnacyjny	12.872	2 766 366,00	12.884	2 780 474,10
Świadczenie pielęgnacyjne	2.137	3 771 320,90	2.416	4 693 713,10
Specjalny zasiłek opiekuńczy	174	106 572,70	46	27 650,00
Świadczenia rodzicielskie	796	678 376,20	703	632 375,20
RAZEM	40.580	10 165 244,94	37.179	10 590 507,50

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

W sprawie świadczeń rodzinnych w 2021 roku wydano 2.315 decyzji administracyjnych.

8.7 Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne

Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz zdrowotne przyznawane są osobom, którym decyzją przyznano prawo do świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego.

Tabela nr 15.

Wydatki poniesione na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne w latach 2020 i 2021

Wyszczególnienie	2020		2021	
	Kwota (w zł)	Liczba świadczeń	Kwota (w zł)	Liczba świadczeń
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	774 810,17	1.945	885 037,14	1.721
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	230 745,53	1.614	278 090,16	1.744
RAZEM	1 005 555,70	3.559	1 163 127,30	3.465

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

8.8 Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie przysługuje osobom, które nie mają prawa do zasiłku macierzyńskiego. Świadczenie to przysługuje niezależnie od dochodu w wysokości 1 000,00 zł miesięcznie, od dnia porodu przez okres:

- 52 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka
- 65 tygodni – w przypadku urodzenia dwojga dzieci.

W 2021 roku wypłacono 703 świadczenia rodzicielskie na kwotę 632 375,20 zł.

8.9 Zasiłek dla opiekuna

Ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów wprowadzone zostało nowe świadczenie – zasiłek dla opiekuna. Świadczenie to przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Zasiłek dla opiekuna od 1 listopada 2018 r. przysługuje w wysokości 620,00 zł. W 2020 roku wypłacono 46 zasiłki dla opiekuna na kwotę 27 650,00 zł.

Ponadto wydatkowano kwotę 3 924,26 zł na opłacenie składek na ubezpieczenie emerytalno - rentowe od ww. zasiłków oraz kwotę 613,80 zł na opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne.

8.10 Świadczenie wychowawcze

Świadczenie przysługuje w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia. Natomiast od 01 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na dzieci w wieku do ukończenia 18 roku życia bez względu na dochód.

W 2021 roku ze świadczenia wychowawczego skorzystało 5.452 dzieci wychowujących się w 3.293 rodzinach, wypłacono 61.011 świadczeń na kwotę 30 292 398,40 zł.

Formą rzeczową objęto 1 rodzinę, wypłacono 23 świadczenia na kwotę 8 300,00 zł.

8.11 Świadczenie „Za życiem”

Jest jednorazowym świadczeniem w wysokości 4 000 zł przysługującym z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka – na jego wniosek. Świadczenie to przyznaje się bez względu na dochód. W 2021 roku wydano 10 decyzji przyznających prawo do jednorazowego świadczenia „Za życiem” na 11 dzieci, na łączną kwotę 44 000,00 zł.

8.12 Fundusz alimentacyjny i postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów, na podstawie tytułu wykonawczego, środkami finansowymi z budżetu państwa.

Warunki i tryb otrzymania świadczeń:

- bezskuteczna egzekucja alimentów przez co najmniej dwa miesiące,
- dochody rodziny nieprzekraczające 900,00 zł (netto) miesięcznie na osobę w rodzinie,

- osoba uprawniona nie ma ukończonych 18 lat lub 25 lat, jeżeli uczy się w szkole lub szkole wyższej albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo,
- świadczenia wypłacane są w kwocie zasądzonych alimentów, nie wyższej jednak niż 500 zł na osobę uprawnioną (dziecko),
- świadczenia przyznawane są na okres od 01 października do 30 września następnego roku.

W 2021 roku wypłacono 1.691 świadczeń alimentacyjnych na kwotę 698 365,49 zł. W ramach ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wydano 181 decyzji administracyjnych.

Tabela nr 16.

Zestawienie ilości przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego za 2020 i 2021

Wyszczególnienie	2020	2021
Ilość rodzin, którym przyznano świadczenie	112	102
Ilość osób uprawnionych, na które przyznano świadczenie	179	159

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Tabela nr 17.

Wydatki i dochody funduszu alimentacyjnego – zadania zlecone za 2020 i 2021

Opis zadania	Wydatki/dochody	Kwota (w zł)	
		2020	2021
Przyznawanie i wypłacanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego	Wydatki – Budżet Państwa	731 910,45	698 365,49
	Dochody – Gmina Bytów	87 347,58	105 077,22

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Równoległe do wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzone były postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, mające na celu zwiększenie skuteczności prowadzonej egzekucji komorniczej.

Tabela nr 18.

Działania podejmowane przez MOPS wobec dłużników alimentacyjnych

Wyszczególnienie	2020	2021
Przeprowadzone wywiady alimentacyjne i odebrane oświadczenia majątkowe	22	36
Informowanie Powiatowego Urzędu Pracy o potrzebie aktywizacji dłużnika alimentacyjnego	5	13
Ściganie za przestępstwo nie alimentacji (art.209 KK) – w tym prokurator	23	18

Skierowanie do Starosty wniosku o zwrot prawa jazdy	2	3
Wystąpienia do starosty z wnioskiem o zatrzymanie prawa jazdy	4	5
Ilość zgłoszonych dłużników do Krajowego Rejestru Długów	234	271
Zobowiązanie do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy	9	12
Wszczęcie postępowania o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	30	23
Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	21	19

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Na dzień 31.12.2021 r. zadłużenie z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej wypłaconych na osoby uprawnione posiadało 404 dłużników, z czego 271 dłużników zostało zgłoszonych do Krajowego Rejestru Długów. W głównej mierze dłużnicy alimentacyjni to osoby długotrwale bezrobotne, osoby świadomie uchylające się od zatrudnienia lub też osoby o niskich dochodach. Wszystkie te czynniki mają bardzo duży wpływ na wysokość egzekucji komorniczej. Stan należności dłużników wobec Skarbu Państwa na dzień 31.12.2021 r. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosił 7 937 343,00 zł.

W 2021 roku dłużnicy alimentacyjni dokonali zwrotu świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę 368 734,91 zł, w tym: odsetki ustawowe za opóźnienie w kwocie 142 247,36 zł. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych ma na celu odzyskanie wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej. Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o emeryturach i rentach z funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawa o świadczeniach rodzinnych wprowadziła znaczące zmiany do ustawy z dnia 7 września 2007 o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zakresie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych. Od dnia wejścia w życie ww. ustawy tj. od 18 września 2015 należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego podlegają ściąganiu w drodze egzekucji sądowej (poprzednio w drodze postępowania egzekucyjnego w administracji).

Stosownie do art. 27 ust.4. powyższej ustawy, 40% kwot należności stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela, a pozostałe 60% tej kwoty oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa. Na podstawie art. 27 ust.11 w/w ustawy organ właściwy wierzyciela rozlicza kwoty otrzymane z tytułu zwrotu należności przypadających od dłużnika alimentacyjnego wraz z odsetkami zgodnie z kolejnością określoną w art. 1026 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 – Kodeks postępowania cywilnego. Oznacza to, że wydzieloną

wierzycielowi sumę zalicza się przede wszystkim na koszty postępowania, następnie na odsetki, a na końcu na sumę dłużną. Spowodowało to zmniejszenie kwot zwróconych przez dłużników i przekazanych na należność główną (dotychczas kwotę zwrotu dzielono proporcjonalnie na odsetki i należność główną). W przypadku dłużników posiadających zobowiązania sprzed wielu lat, a stanowią oni ponad większość, kwota odsetek jest bardzo wysoka.

9. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY MATERIALNEJ DLA UCZNIÓW

Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie w zakresie przyznawania dla uczniów świadczeń materialnych o charakterze socjalnym:

9.1 Stypendium szkolne

Świadczenie przeznaczone na całkowite lub częściowe pokrycie kosztów o charakterze edukacyjnym (np. na zakup podręczników, przyborów szkolnych, obuwia i odzieży sportowych, innych materiałów dydaktycznych). Kryterium uprawniające do skorzystania z tej formy wsparcia nie może być większe niż 528,00 zł.

W 2021 roku wpłynęło 29 wniosków o przyznanie stypendium szkolnego, z czego 1 wniosek na rok szkolny 2020/2021, a 28 wniosków na rok szkolny 2021/2022. Świadczenia odmówiono 1 rodzinie, tj. 1 uczniowi z powodu złożenia wniosku po terminie. W 2021 r. za okres styczeń – czerwiec i wrzesień – grudzień stypendium szkolne zostało wypłacone 75 uczniom, 17 uczniom nie wypłacono stypendium w pełnej wysokości, ponieważ wnioskodawca nie wywiązał się z warunków zawartych w decyzji o przyznaniu stypendium. Wypłata następowała po dostarczeniu przez wnioskodawców dowodów poniesionych kosztów na cele edukacyjne (np. imienne faktury, rachunki).

Wysokość stypendium szkolnego uzależniona jest, zgodnie z uchwałą Nr IX/69/2011 Rady Miejskiej w Bytowie z dnia 29 czerwca 2011r. od zakwalifikowania ucznia do jednej z grup dochodowych:

- 1) I grupa - dochody miesięczne na członka rodziny do 200,00 zł,
- 2) II grupa - dochody miesięczne na członka rodziny od kwoty 200,01 zł do 350,00 zł,
- 3) III grupa - dochody miesięczne na członka rodziny od 350,01 zł do kwoty nie przekraczającej kwoty, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej i wynosi dla:

I grupy - miesięcznie do 200% kwoty,

II grupy - miesięcznie do 150% kwoty,

III grupy - miesięcznie do 120% kwoty,

o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych (tj. 124,00 zł)

Tabela nr 19.**Wysokość stypendium szkolnego w 2021 roku**

I – VI 2021		IX – XII 2021	
I grupa rodzin	200,00 zł	I grupa rodzin	200,00 zł
II grupa rodzin	160,00 zł	II grupa rodzin	160,00 zł
III grupa rodzin	130,00 zł	III grupa rodzin	130,00 zł

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Tabela nr 20.**Zestawienie ilości świadczeń za 2020 i 2021**

Wyszczególnienie	2020	2021
Ilość rodzin wnioskujących o stypendium szkolne	41	29
Ilość dzieci, na które przyznano świadczenie	117	75

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

9.2 Zasiłek szkolny

Świadczenie przyznawane jest uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego, w szczególności takiego jak: klęska żywiołowa (pożar, powódź), kradzież, śmierć rodzica lub opiekuna prawnego, ciężka choroba w rodzinie. Zdarzenia te muszą być potwierdzone stosownymi zaświadczeniami lub dokumentami.

W 2021 roku rozpatrzono 3 wnioski, zasiłek szkolny przyznano 3 uczniom.

Tabela nr 21.**Wydatki związane z realizacją zadania za lata 2019 i 2020**

Rodzaj świadczenia	Wyplacone środki w 2020 (w zł)		Wyplacone środki w 2021 (w zł)	
	Dotacja celowa	Środki własne	Dotacja celowa	Środki własne
Stypendia szkolne	83 406,62	20 851,66	58 183,34	14 545,83
Zasiłki szkolne	3 968,00	992,00	1 488,00	372,00
Ogółem	87 374,62	21 843,66	59 671,34	14 917,83
RAZEM	109 218,28		74 589,17	

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

10. REALIZACJA WYDATKÓW I DOCHODÓW OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Wydatki Ośrodka w roku 2021 finansowane były z różnych źródeł.

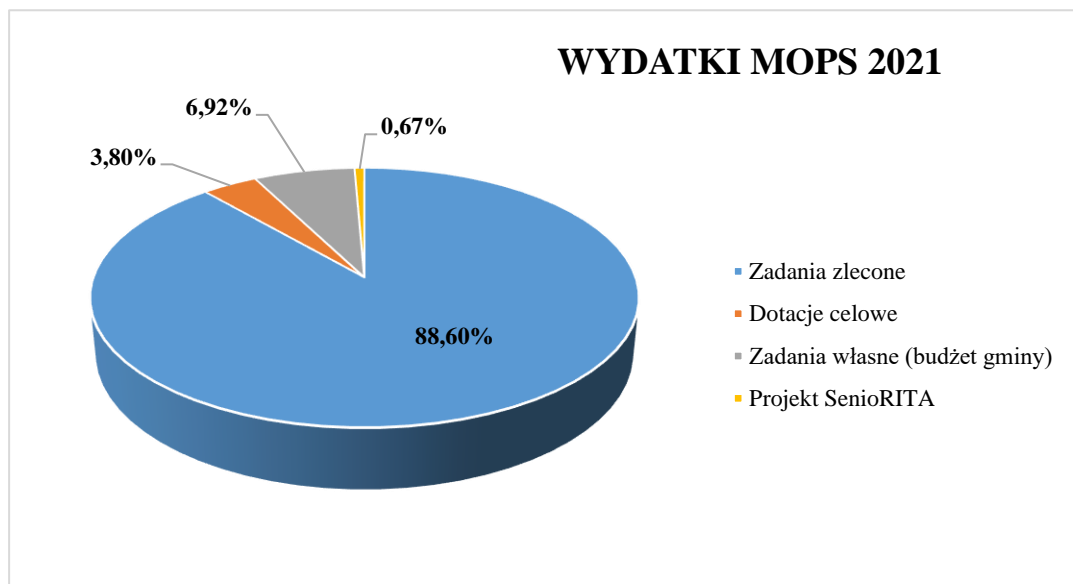
Tabela nr 22.

Źródła finansowania MOPS

Rodzaj zadania	Wykonanie
Zadania zlecone	43 449 320,30
Dotacje celowe	1 864 111,61
Zadania własne (budżet gminy)	3 394 077,23
Projekt „Senio-RITA – Rehabilitacja, Integracja, Teleopieka i Asystentura dla seniorów, niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz ich opiekunów w powiecie bytowskim”	329 746,34
RAZEM	49 037 255,48

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Udział procentowy źródeł finansowania wydatków MOPS w roku 2021 roku wykazuje na dominującą rolę budżetu państwa – realizacja zadań zleconych (88,60 %), co ilustruje wykres poniżej.

Wykres numer 2: Źródła finansowania wydatków MOPS w roku 2021 r.

Szczegółową strukturę wydatków uwzględniającą rodzaje realizowanych zadań przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 23.

Środki finansowe na realizację zadań zleconych w 2021 roku

Rozdz.	Nazwa zadania	Plan	Wykonanie	%
85195	Pozostała działalność	315,00	315,00	100%
85219	Ośrodki pomocy społecznej	44 417,00	40 770,58	91,79%
85501	Świadczenie wychowawcze	30 682 000,00	30 550 591,18	99,57%
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	13 045 364,00	12 578 479,59	96,42%
w tym: „Za życiem”		45 364,00	45 359,34	99,99%
85504	Wspieranie rodziny – świadczenie „Dobry start”	1 074,00	1 073,79	99,98%
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	285 000,00	278 090,16	97,58%
RAZEM		44 058 170,00	43 449 320,30	98,62%

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Tabela nr 24.

Środki finansowe na realizację zadań z środków własnych i dotacji celowej w 2021 roku

Rozdz.	Nazwa zadania	Plan	Wykonanie	%
85202	Domy pomocy społecznej	493 300,00	476 386,52	96,57%
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (środki własne)	23 000,00	22 999,15	99,99%
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej (dotacja celowa)	74 000,00	54 659,77	73,86%
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, z tego:	420 220,00	404 193,05	96,19%
	• środki własne	90 220,00	86 220,00	X

	• dotacja celowa	330 000,00	317 973,05	
85216	Zasiłki stałe (dotacja celowa)	520 000,00	510 771,45	98,23%
85219	Ośrodki pomocy społecznej, z tego:	2 236 275,00	2 210 366,20	98,84%
	• środki własne • dotacja celowa	1 917 239,00 319 036,00	1 891 330,20 319 036,00	X
85230	Pomoc w zakresie dożywiania, z tego:	900 000,00	900 000,00	100%
	• środki własne • dotacja celowa	300 000,00 600 000,00	300 000,00 600 000,00	X
85295	Pozostała działalność (środki własne)	137 000,00	105 109,72	76,72%
85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym, z tego:	140 330,00	74 589,17	53,15%
	• środki własne • dotacja celowa	40 000,00 100 330,00	14 917,83 59 671,34	X
85502	Kwoty pozyskane z wpłat dokonanych przez dłużników alimentacyjnych - świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz zaliczka alimentacyjna	149 000,00	105 077,22	70,52%
85504	Wspieranie rodziny, z tego:	436 310,00	394 036,59	90,31%
	• środki własne • dotacja celowa	434 310,00 2 000,00	392 036,59 2 000,00	X
	RAZEM ŚRODKI, z tego:	5 529 435,00	5 258 188,84	95,09%
	☐ środki własne	3 584 069,00	3 394 077,23	94,70%
	☐ dotacje celowe	1 945 366,00	1 864 111,61	95,82%

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Tabela nr 25.

Inne środki finansowe w 2021 roku

Lp.	Nazwa zadania	Plan	Wykonanie
1.	Projekt „Senio-RITA – Rehabilitacja, Integracja, Teleopieka i Asystentura dla seniorów, niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz ich opiekunów w powiecie bytowskim”, z tego: • ze środków budżetu państwa • ze środków UE	481 147,41	329 746,34 34 710,15 295 036,19

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

Tabela nr 26.

Struktura dochodów w MOPS w roku 2021

Wyszczególnienie		Plan	Wykonanie
Dochody ogółem:		5 000,00	463 993,70
Zadania własne, w tym:		5 000,00	37 343,53
1) 75814 § 0920	odsetki od depozytu – Senio-RITA	-	21,95
2) 75814 § 0920	odsetki od depozytu	-	3 211,59
3) 85214 § 0940	wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	-	200,00
4) 85214 § 2910	wpływy ze zwrotów dotacji – nienależnie pobrane zasiłki okresowe	-	173,22
5) 85216 § 2910	wpływy ze zwrotów dotacji – nienależnie pobrane zasiłki stałe	-	5 857,73
6) 85219 § 0940	wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	-	146,71
7) 85230 § 0940	wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	-	400,00
8) 85230 § 2910	wpływy ze zwrotów dotacji – nienależnie pobrane zasiłki celowe z programu	-	800,00
9) 85295 § 0830	wpływy z usług	5 000,00	24 806,25
10) 85295 § 0940	wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	-	1 726,08
Zadania zlecone, w tym:		-	426 650,17
1) 85501 § 0900	odsetki od nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych	-	768,79
2) 85501 § 2910	wpływy ze zwrotów dotacji – nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze R.500+	-	5 321,05
3) 85502 § 0900	odsetki od nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych i funduszu alim.	-	843,74
4) 85502 § 0920	odsetki funduszu alimentacyjnego	-	142 247,36
5) 85502 § 0970	zaliczka alimentacyjna	-	29 742,87
6) 85502 § 0980	fundusz alimentacyjny	-	226 487,55
7) 85502 § 2910	wpływy ze zwrotów dotacji – nienależnie pobrane świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny	-	21 238,81

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Bytowie.

11. POTRZEBY I ZAŁOŻENIA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2022

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie przezwyciężyć wykorzystując własne uprawnienia zasoby i możliwości. Oznacza to, że ustawodawca nie stworzył po stronie organów dysponujących środkami pomocy społecznej obowiązku zaspokojenia wszystkich, chociażby nawet jak najbardziej uzasadnionych potrzeb osoby lub rodziny ubiegającej się o taką pomoc i do tej pomocy uprawnionej. Zadaniem organów pomocy społecznej jest jedynie wspomaganie klientów w działaniach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb, a nie zagwarantowanie źródła utrzymania osobom, których stan zdrowia pozwala na wykonywanie pracy. Jest to więc pomoc dla osoby korzystającej z pomocy społecznej, w jej dążeniu do polepszenia swojej sytuacji życiowej, co nie może jednak oznaczać bezwarunkowego zaspokajania jej wszystkich żądań i akceptowania przez organy postawy roszczeniowej. Ponadto pomoc winna mieć charakter przejściowy, skłaniający klienta do aktywizacji i samodzielnego działania. Ośrodek Pomocy Społecznej nie może być instytucją, która ma przejąć cały ciężar utrzymania osoby, która ze swej strony nie podejmuje żadnych działań w celu poprawy swojej sytuacji. Niezależnie od powyższego są osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji w środowisku (z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności), dla których wsparcie w postaci usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, usług asystenckich lub całodobowej opieki w domach pomocy społecznej jest bardzo ważnym wsparciem, podtrzymującym je w codziennym funkcjonowaniu.

W 2022 r. Ośrodek będzie kontynuował realizację zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmować będzie nowe inicjatywy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, aby instytucja pomocy społecznej była i skuteczna i efektywna, a w szczególności poprzez:

- Podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej: Superwizja dla pracowników socjalnych i asystentów rodziny, szkolenia przeciwdziałające wypaleniu zawodowemu, szkolenia tematyczne oraz w zakresie bieżących zmian w przepisach prawa;
- Poszerzanie działań służących aktywizacji społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej oraz zawodowej na rzecz osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym: projekty socjalne, programy i projekty ministerialne, programy i projekty

współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, partnerstwo z sektorem pozarządowym w aplikowaniu o środki pozabudżetowe;

- Poszerzanie działań wspierających, opiekuńczych na rzecz osób starszych, przewlekle chorych, niepełnosprawnych: projekty socjalne, programy i projekty ministerialne, programy i projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, partnerstwo z sektorem pozarządowym w aplikowaniu o środki pozabudżetowe;
- Wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci: dalsze wsparcie asystenta rodziny, doradztwo specjalistyczne, projekty socjalne, programy i projekty ministerialne, partnerstwo z sektorem pozarządowym w aplikowaniu o środki pozabudżetowe.

12. POTRZEBY I ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE BYTÓW NA ROK 2022

- Funkcjonowanie Dziennego Domu „Senior+” w Bytowie;
- Zwiększanie różnorodności i dostępności usług dla osób starszych i niepełnosprawnych poprzez realizację projektu: „Senio-RITA – Rehabilitacja, Integracja, Teleopieka i Asystentura dla seniorów, niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz ich opiekunów w powiecie bytowskim” w ramach RPO WP na lata 2014-2020;
- Aplikowanie o pozabudżetowe środki finansowe na realizację projektów dedykowanych klientom pomocy społecznej (osobom niepełnosprawnym, osobom starszym, opiekunom osób zależnych, rodzinom z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, rodzinom doznającym przemocy w rodzinie, uchodźcom);
- Zwiększanie środków finansowych na rzecz wsparcia osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji oraz rozważenie możliwości aplikowania o środki pozabudżetowe na utworzenie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego;
- Zwiększanie ilości mieszkań socjalnych lub komunalnych, w szczególności dla rodzin z dziećmi.

Bytów, dnia 15 kwietnia 2022 r.